

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

18^η Σύνοδος

«ΤΟ ΑΝΑΦΑΙΡΕΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ
ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΣΕ
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ»

Λευκωσία, 2017

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ
ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ:

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Πρακτικά 18^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων

Έκδοση: © Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού

Τήρηση Πρακτικών: Βουλή των Αντιπροσώπων

Επιμέλεια Έκδοσης:

Σταύρος Ολύμπιος, Κλαίλια Σουμερλή Σκοτεινού, Αλέκα Γράβαρη Πρέκα,
Χρυστάλλα Τοπουζή, Ξάνθη Μιχαήλ

ISBN: 978-9963-2192-8-5 (print)

ISBN: 978-9963-2192-9-2 (ebook)

Αναδημοσίευση μέρους ή ολόκληρης της έκδοσης επιτρέπεται νοούμενου ότι αναφέρεται η πηγή.

Για τη συμβολή στην οργάνωση και την επιτυχία της 18ης Συνόδου, θερμές ευχαριστίες:

- ❖ στον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. **Δημήτρη Συλλούρη**
- ❖ στον Αναπληρωτή Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. **Αδάμο Αδάμου**
- ❖ στην κα Βασιλική Αναστασιάδου, Γενική Διευθύντρια της Βουλής των Αντιπροσώπων
- ❖ στην Διευθύντρια των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών κα Ελένη Ηλιάδη και το προσωπικό της Υπηρεσίας Κοινοβουλευτικών Επιτροπών της Βουλής των Αντιπροσώπων
- ❖ στα μέλη του προσωπικού της Βουλής των Αντιπροσώπων για την προσφορά διαφόρων υπηρεσιών

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ 18^{ης} ΣΥΝΟΔΟΥ

«ΤΟ ΑΝΑΦΑΙΡΕΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ
ΣΕ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο θεσμός της Βουλής των Γερόντων.....	3
Διαδικασίες για τη διοργάνωση της 18 ^{ης} Συνόδου.....	4
Ημερήσια Διάταξη 18 ^{ης} Συνόδου.....	5
Πρακτικά 18 ^{ης} Συνόδου.....	6
Παράρτημα I - ΠΑΡΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟ-18ΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ	61
Παράρτημα II – Επιστολή προεδρεύοντος Βουλής των Αντιπροσώπων	62
Παράρτημα III – Επιστολή προεδρεύοντος Βουλής των Αντιπροσώπων	63

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Το Επαρχιακό Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού Λευκωσίας (ΕΣΣΕ), με την ευκαιρία της ανακήρυξης του Διεθνούς Έτους Ηλικιωμένων το 1999, οργάνωσε και λειτούργησε για πρώτη φορά τη Βουλή των Γερόντων με σκοπό να συμβάλει στην προώθηση των στόχων του Διεθνούς Έτους.

Το 2001, με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΕΣΣΕ Λευκωσίας και του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων που είχε συσταθεί, η ευθύνη λειτουργίας και συντονισμού του θεσμού της Βουλής των Γερόντων ανατέθηκε στο Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ). Κύριος στόχος του θεσμού αποτελεί η διεύρυνση και η αναβάθμιση της Βουλής των Γερόντων σε παγκύπρια κλίμακα.

Ως θεσμός, η Βουλή των Γερόντων συμβάλλει ενεργά στον κοινωνικό προβληματισμό και στην προώθηση των διαφόρων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Τρίτη Ηλικία στην Κύπρο.

Η Βουλή των Γερόντων συνεδριάζει μία φορά τον χρόνο στην Αίθουσα Συνεδριάσεων της Βουλής των Αντιπροσώπων, με την παρουσία μελών της Νομοθετικής και Εκτελεστικής Εξουσίας και άλλων παρατηρητών.

Αποτελείται από 56 βουλευτές, οι οποίοι έχουν συμπληρώσει το 63ο έτος της ηλικίας τους και εκπροσωπούν Παγκύπρια οργανωμένα σύνολα, που ασχολούνται με την ευημερία των ηλικιωμένων.

Για την προώθηση των θεμάτων που απασχολούν τις ετήσιες εργασίες της Βουλής των Γερόντων, αναφορικά με την Τρίτη Ηλικία, λειτουργούν δύο επιτροπές. Η Επιτροπή Υγείας και η επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

- **Λειτουργία Συντονιστικού Σώματος** της Βουλής των Γερόντων από το ΠΣΣΕ
- **Πρώθηση πρακτικών και αιτημάτων** των Συνόδων της Βουλής των Γερόντων στους αρμόδιους φορείς
- **Συνεχής προσπάθεια διεύρυνσης** της Βουλής των Γερόντων
- **Ετοιμασία καταλόγου 56 βουλευτών** κάθε δυο χρόνια
- **Λειτουργία Επιτροπών Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας**, για επεξεργασία των θεμάτων και των εκθέσεων των Συνόδων από τους προέδρους των Επιτροπών Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας
- **Προπαρασκευαστική Συνεδρία των Επιτροπών της Βουλής των Γερόντων** στη Βουλή των Αντιπροσώπων, για μελέτη και διαμόρφωση των τελικών εκθέσεων με την παρουσία εκπροσώπων του ΠΣΣΕ, αρμοδίων Υπουργείων, Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, εκπροσώπων του Συντονιστικού Σώματος και μελών των Επιτροπών Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων
- **Διοργάνωση Συνόδου της Βουλής των Γερόντων** στη Βουλή των Αντιπροσώπων

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ 18^{ΗΣ} ΣΥΝΟΔΟΥ

Ο Πρόεδρος της Βουλής των Γερόντων ανακοινώνει στα αξιότιμα μέλη ότι η ημερήσια διάταξη της συνεδρίας της 18^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων, για την

Τρίτη, 1η Νοεμβρίου 2016, στις 10:00 πμ το πρωί,

έχει ως ακολούθως:

Χαιρετισμός και κήρυξη των εργασιών της 18^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων από τον Αναπληρωτή Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. **Αδάμο Αδάμου**.

1. Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων, κ. **Σταύρο Ολύμπιο**.
2. Χαιρετισμός από την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κα **Ζέτα Αιμιλιανίδου**.
3. Χαιρετισμός εκ μέρους του Υπουργού Υγείας από την Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας Δρα **Χριστίνα Βασιλείου Γιαννάκη**
4. Χαιρετισμός από τον Επίτροπο Εθελοντισμού και μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, κ. **Γιάννη Γιαννάκη**.
5. Χαιρετισμός από την εκπρόσωπο της Κυπριακής Παιδοβουλής, κα **Έλενα Παναγή**.
6. Έκθεση της Επιτροπής Υγείας της Βουλής των Γερόντων για το θέμα **«Το αναφαίρετο δικαίωμα των ηλικιωμένων σε ποιότητα ζωής και υγείας»**, σε θέματα που αφορούν την υγεία.
7. Έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων για το θέμα **«Το αναφαίρετο δικαίωμα των ηλικιωμένων σε ποιότητα ζωής και υγείας»**, σε θέματα που αφορούν την κοινωνική πρόνοια.

Διάλειμμα

8. Παρεμβάσεις εκπροσώπων Υπουργείων Οικονομικών, Εσωτερικών και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων.
9. Συζήτηση και έγκριση των εκθέσεων.

Πρακτικά της Βουλής των Γερόντων

18^η ΣΥΝΟΔΟΣ

Συνεδρίαση 1^{ης} Νοεμβρίου 2016

(Ωρα έναρξης: 10.15 π.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: (Α. ΑΔΑΜΟΥ)

Καλημέρα σας. Σεβαστά μέλη της Βουλής των Γερόντων, σας καλημερίζω και σας καλωσορίζω με σεβασμό και εκτίμηση. Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της 18^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων και παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν, εάν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: (Τ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύρια Υπουργέ Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κυρία Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, Κύριε Επίτροπε Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, Κύριοι εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών, Εσωτερικών και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, Αγαπητέ Πρόεδρε του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων,

Αγαπητή εκπρόσωπε της Κυπριακής Παιδοβουλής, Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, Σεβαστά μέλη της Βουλής των Γερόντων, Αγαπητοί προσκεκλημένοι,¹

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που προσφωνώ και προεδρεύω της φετινής σας Συνόδου, που διανύει αισίως το δέκατο όγδοο έτος της ζωής της, ένα θεσμό που καθιερώθηκε και στεριώθηκε μέσα στην κυπριακή κοινωνία. Ο Πρόεδρος της Βουλής εκφράζει τις απολογίες του που δεν είναι σήμερα μαζί μας, αφού βρίσκεται στο εξωτερικό σε υπηρεσιακό ταξίδι. Η φετινή Σύνοδος θέτει ξανά επί τάπητος και πιο επιτακτικά και έντονα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ηλικιωμένοι μας, προβλήματα παλαιότερα αλλά και νεότερα, που επηρεάζουν άμεσα το αναφαίρετο δικαίωμα των ηλικιωμένων σε ποιότητα ζωής και υγείας.

Εκφράζω επίσης την ικανοποίησή μου για το γεγονός ότι και φέτος τις εργασίες της Βουλής των Γερόντων παρακολουθεί και εκπρόσωπος της Κυπριακής Παιδοβουλής, που θα απευθύνει το δικό της χαιρετισμό και το δικό της μήνυμα. Σημειώνω ότι αυτό είναι ένα ελπιδοφόρο γεγονός, αφού τόσο οι νέοι όσο και οι μεγαλύτεροι σε ηλικία συμπολίτες μας πορεύονται από κοινού, ο καθένας από τις δικές του επάλξεις, με στόχο το γενικότερο καλό του τόπου και τη δημιουργία καλύτερων συνθηκών ζωής για όλους τους συμπολίτες μας, αφού οι σημερινές δύσκολες συνθήκες υποδεικνύουν την ανάγκη σύσφιξης των σχέσεων των γενεών, ιδιαίτερα μέσα στις δύσκολες συνθήκες που ζούμε σήμερα. Χαιρετίζω επίσης την παρουσία για δεύτερη φορά των εκπροσώπων των Υπουργείων Οικονομικών, Εσωτερικών και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, οι οποίοι θα σας ακούσουν και θα προβούν στις δικές τους παρεμβάσεις στα θέματα που θα συζητηθούν.

Κάθε Σύνοδος της Βουλής των Γερόντων δίνει ξανά το βήμα στους ωριμότερους συμπολίτες μας να αναπτύξουν το δικό τους προβληματισμό και να αφουγκραστούν τη φωνή των άμεσα επηρεαζόμενων, ώστε να τους διασφαλίζεται όσο το δυνατό μια καλύτερη ποιότητα ζωής και μια καλύτερη καθημερινότητα. Κάθε χρόνο έχουμε το προνόμιο να αντλούμε διδάγματα μέσα από τις προσωπικές σας μαρτυρίες και τα βιώματά σας και αυτό επιτάσσει στην πολιτεία, στην ευρύτερή της έννοια, το καθήκον να καταβάλει συνεχή προσπάθεια και δράση, με στόχο να διασφαλίζονται συνθήκες ικανοποιητικής ποιότητας ζωής και αξιοπρεπούς διαβίωσης, συνθήκες αντάξιες των απαιτήσεων του 21ου αιώνα.

Δε χωρεί αμφιβολία ότι η οικονομική κρίση δημιούργησε πολλαπλά προβλήματα στον τόπο μας και διεθνώς, έπληξε ιδιαίτερα τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και κυρίως τους νέους και τους πρεσβύτερους συμπολίτες μας. Σ' αυτούς τους ανθρώπους η κοινωνία μας οφείλει την ύπαρξη και τη συνέχειά της και πρέπει όλοι να σταθούμε στο ύψος

¹ Σημείωση: Στη Σύνοδο αυτή παρέστησαν επίσης οι βουλευτές κ. Ανδρέας Φακοντής, Σκεύη Κούτρα Κουκουμά, Ελένη Μαύρου, Μαριέλλα Αριστείδου, Μαρίνος Μουσιούπτας, Ευθύμιος Δίπλαρος, Νίκος Κέττηρος, Νίκος Νουρής και Μιχάλης Γιωργάλλας.

των περιστάσεων και να συμβάλουμε αποφασιστικά, τουλάχιστον για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της καθημερινότητας αυτών των ανθρώπων και την ανακούφισή τους από προβλήματα που τους ταλανίζουν καθημερινά, στο μέτρο του δυνατού. Ακόμα δε περισσότερο να τους δώσουμε ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο και να τους διαβεβαιώσουμε ότι οι κόποι τους για να αναστήσουν αυτό τον τόπο δεν πήγαν χαμένοι. Είναι για όλους αυτούς τους λόγους που η Βουλή των Αντιπροσώπων αφουγκράζεται διαχρονικά τα προβλήματα των ηλικιωμένων μας και δίνει βήμα για διάλογο.

Το σημερινό κεντρικό θέμα που τίθεται προς συζήτηση είναι το αναφαίρετο δικαίωμα των ηλικιωμένων σε μια καλύτερη ποιότητα ζωής και υγείας και θα δώσει βήμα για προβληματισμό, ανταλλαγή απόψεων, αλλά και συνεργασία προς το σκοπό απάμβλυνσης, αν δεν καταστεί δυνατή η επίλυση, των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κοινωνία μας. Επίσης, η Σύνοδος αυτή θα πρέπει να προχωρήσει ένα βήμα παραπέρα για να καταγραφούν περαιτέρω επιμέρους εισηγήσεις και να αναληφθούν από τους αρμοδίους δράσεις για βελτίωση της ζωής των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας σε διάφορους τομείς της ζωής και της καθημερινότητάς τους. Προς την κατεύθυνση αυτή αξίζει ιδιαίτερης αναφοράς η εισήγηση για την εκπόνηση ολοκληρωμένης επιστημονικής μελέτης, που να εισηγείται συγκεκριμένα μέτρα για προετοιμασία για τη συνταξιοδότηση, μέσα από την αξιοποίηση των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας, γιατί δυστυχώς δεν υπάρχει μια τέτοια προετοιμασία, με αποτέλεσμα την απομόνωση και τη μη αξιοποίηση συσσωρευμένης γνώσης και εμπειρίας.

Με την ευκαιρία αυτή θέλω να χαιρετίσω τις προσπάθειες που καταβάλλονται από πλευράς των Υπουργείων Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υγείας, Οικονομικών, Εσωτερικών και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων, του Επιτρόπου Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, των εθελοντικών/μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και τόσων άλλων φορέων, για την υιοθέτηση πολιτικών και δράσεων που στοχεύουν στην ικανοποίηση των πάγιων αιτημάτων της Βουλής των Γερόντων.

Υπογραμμίζω παράλληλα ότι και η Βουλή των Αντιπροσώπων είναι έτοιμη να αναλάβει νέες δράσεις, στο μέτρο που της επιτρέπουν οι υποχρεώσεις, οι δεσμεύσεις και οι αρμοδιότητές της, εντός του πλαισίου του Συντάγματος, για να συνδράμει και να προωθήσει τέτοιες νομοθετικές ρυθμίσεις, ώστε να απαμβλυνθούν τα προβλήματα των ηλικιωμένων μας. Η σημερινή συγκυρία είναι σημαντική, αφού οι οικονομικές συνθήκες στον τόπο μας, όπως είναι σήμερα, δίνουν δυνατότητες για περαιτέρω μελέτη των προβλημάτων καθώς και για προσπάθεια εξεύρεσης λύσεων στα προβλήματα αυτά.

Κλείνοντας, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι η Βουλή και οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές της θα είναι πάντα ανοικτές για τους ηλικιωμένους συμπολίτες μας. Η προσπάθεια όλων πρέπει να είναι κοινή και σας διαβεβαιώνω ότι τόσο εγώ προσωπικά όσο και τα υπόλοιπα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων θα είμαστε αρωγοί στο έργο και στις διεκδικήσεις σας, όπως αυτό γίνεται αδιάλειπτα εδώ και δεκαοκτώ συναπτά έτη. Παρά ταύτα, γνωρίζουμε ότι πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζετε, δυστυχώς, δεν επιλύθηκαν ακόμη και προς αυτή την κατεύθυνση επιθυμία της Βουλής είναι να συνδράμει το έργο σας.

Εκφράζω την ικανοποίηση και τον βαθύτατο σεβασμό μου για την ενεργό συμμετοχή σας στα δρώμενα του τόπου και για την πολύτιμη συνεισφορά σας και είμαι πεπεισμένος ότι οι εργασίες της Συνόδου σας θα διεξαχθούν σήμερα μέσα σ' ένα ιδιαίτερα δημιουργικό και παραγωγικό κλίμα, όπως συμβαίνει πάντα.

Εύχομαι σε όλους καλή δουλειά και κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της φετινής Συνόδου, με την ευχή οι εργασίες της να είναι παραγωγικές και να δώσουν λύσεις στα προβλήματα των ατόμων της τρίτης ηλικίας ή να τροχοδρομηθεί η πορεία προς την επίλυσή τους ή έστω να απαμβλύνουν κάποια από αυτά. Σας ευχαριστώ πολύ. Προχωρούμε τώρα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίας.

Καλώ στο βήμα τον Πρόεδρο του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων, κ. Σταύρο Ολύμπιο, για τη δική του παρέμβαση. Ο κ. Ολύμπιος αντιλαμβάνομαι απουσιάζει.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΥΡΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΥ – ΔΙΑΒΑΣΤΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ: (Η. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Καλημέρα σας. Είμαι ο Αντιπρόεδρος του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού και θα διαβάσω τον χαιρετισμό του Προέδρου του ΠΣΣΕ κ. Σταύρου Ολύμπιου ο οποίος αδυνατούσε να παραστεί στη Σύνοδο.

Κύριε Προεδρεύοντα της Βουλής των Αντιπροσώπων, Κυρία Υπουργέ Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κυρία Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, Κυρίες και Κύριοι βουλευτές, Κύριε Επίτροπε Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, Εκλεκτοί προσκεκλημένοι, Αγαπητοί βουλευτές της Βουλής των Γερόντων,

Η κατ' έτος σύγκληση της Βουλής των Γερόντων αποτελεί ένα πελώριο πνευματικό αλλά προπαντός κοινωνικό γεγονός, γιατί δίδεται η ευκαιρία στους πενήντα έξι εκπροσώπους των οργανωμένων συνόλων των ηλικιωμένων μας να αναδείξουν, να προβάλουν, να μελετήσουν και να προωθήσουν προς τη λύση τους τα προβλήματα που απασχολούν την τρίτη ηλικία.

Την ίδια ώρα, αυτή η Βουλή και αυτή η Σύνοδος αποτελεί κορυφαία έκφραση του κοινωνικού κράτους γιατί κοινωνικό κράτος δεν είναι, δεν μπορεί να είναι απλώς κάποια

νομοθετήματα που θεσπίζει αυτή η Βουλή των Αντιπροσώπων ή κάποια κονδύλια στον κρατικό προϋπολογισμό. Κοινωνικό κράτος είναι η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στα προβλήματα που απασχολούν το κοινωνικό σύνολο. Είναι η διάσπαση του κλοιού μέσα στον οποίο βρισκόμαστε, είναι το γκρέμισμα των τειχών που μας περιχαράκωνουν μέσα στον ασφυκτικό χώρο του ατομισμού και της ιδιοτέλειάς μας για να συναντήσουμε τις άλλες ομάδες του πληθυσμού, να τεινουμε χείρα βοήθειας, να ανακατέψουμε τον προβληματισμό μας, την ενεργητικότητά μας, τη δραστηριότητά μας για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων. Κοινωνικό κράτος είναι η κοινωνία των πολιτών και είναι η σωστή στάση την οποία πρέπει να τηρεί απέναντι στις ευπαθείς ομάδες.

Η φετινή Σύνοδος όπως έχουμε ακούσει από τον Προεδρεύοντα της Βουλής των Αντιπροσώπων θα ασχοληθεί με «Το αναφαίρετο δικαίωμα των ηλικιωμένων στην ποιότητα της ζωής και της υγείας τους».

Έχουν κάθε δικαίωμα οι ηλικιωμένοι μας να ζητούν την ποιότητα της ζωής τους γιατί αυτοί οι ίδιοι αποτελούν την ποιότητα της κοινωνίας σε μια εποχή που λατρεύει πεισματικά την ποσότητα και λακτίζει περιφρονητικά την ποιότητα. Αντιπροσωπεύουν πραγματικά την ποιότητα γιατί αυτή δεν έχει να κάνει ούτε με τη μόρφωση ούτε με τα αξιώματα ούτε με την οικονομική επιφάνεια. Έχει να κάνει με την προσφορά στο συνάνθρωπο και την κοινωνία και οι άνθρωποι της ηλικίας αυτής επί χρόνια πρόσφεραν τον κόπο και το μόχθο τους για να έχουμε σήμερα την πρόοδο και την εξέλιξη για την οποία σεμνυνόμεθα. Γιατί επί χρόνια διατήρησαν μέσα στην πολύτιμη κιβωτό του νου και της καρδιάς τους τις διαχρονικές αξίες της πολύτιμης παράδοσης και του πολύχμου πολιτισμού μας και τον πρόσφεραν ως παρακαταθήκη στα παιδιά και τα εγγόνια τους και που αποτελεί τον πλούτο μας, την περιουσία μας και το υπόβαθρο για κάθε μελλοντική πορεία μας. Αυτή είναι η προσφορά των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας και γι αυτό έχουν το δικαίωμα να ζητούν από το κράτος και την κοινωνία να μεριμνούν για την ποιότητα της δικής τους ζωής και της υγείας.

Αυτό που ζητούν οι ηλικιωμένοι μας με το μεστωμένο νου και την πληρότητα των αισθημάτων τους δεν το ζητούν ούτε με ακρότητες ούτε με υπερβολές. Την ίδια ώρα όμως και δεν επαιτούν. Διατηρούν αλώβητη την αξιοπρέπειά τους και το ζητούν ταπεινά μεν και με σεμνότητα, αλλά την ίδια ώρα με θέρμη και δύναμη.

Στις εκθέσεις των δύο επιτροπών της Βουλής των Γερόντων θα αναλυθούν εκτενέστερα τα θέματα που απασχολούν σήμερα την τρίτη ηλικία.

Το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού, που έχει την ευθύνη της οργάνωσης της Βουλής των Γερόντων, απευθύνει έκκληση προς το κράτος, τη Βουλή των Αντιπροσώπων, τους διάφορους φορείς και γενικότερα στην κοινωνία των πολιτών να τείνει «ευήκοον ους» στα λιτά αυτά αιτήματα των ηλικιωμένων μας γιατί η ανταπόκριση αυτή αποτελεί ελάχιστο δείγμα της αναγνώρισης και προσφοράς αλλά και των υποχρεώσεων

μας απέναντι στους ανθρώπους αυτούς οι οποίοι κατά τη διάρκεια της ενεργούς δραστηριότητάς τους κατέθεσαν στην τράπεζα της κοινωνίας όλες τις καταθέσεις τους και ζητούν σήμερα να κάνουν ελάχιστη μόνο ανάληψη.

Επιθυμώ να ευχαριστήσω θερμά τόσο την έντιμη Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων όσο και τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας για την παρουσία τους, την οποία ερμηνεύουμε ως συμπαράσταση στο έργο των εθελοντών και της Βουλής των Γερόντων ειδικότερα. Όπως ιδιαίτερω ευχαριστούμε τον έντιμο Προεδρεύοντα της Βουλής των Αντιπροσώπων, Δρα Αδάμο Αδάμου, για την ανάληψη της προεδρίας της σημερινής Βουλής και όλους τους βουλευτές της Βουλής των Γερόντων για την πρόθυμη παρουσία τους.

Ευχαριστούμε τους λειτουργούς της Βουλής των Αντιπροσώπων για την πρόθυμη συνεργασία τους και τους κόπους που κατέβαλαν για τη σημερινή διοργάνωση της Βουλής των Γερόντων και ευχόμαστε ενίσχυση του Θεού για την ευόδωση των εργασιών της σημερινής Συνόδου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ τον κ. Δημητρίου για το χαιρετισμό του. Καλώ τώρα στο βήμα την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κ. Ζέτα Αιμιλιανίδου, για να διαβάσει το χαιρετισμό της.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ: (Ζ. ΑΙΜΙΛΙΑΝΙΔΟΥ)

Καλημέρα σας. Κύριε Πρόεδρε, κατ' αρχάς θα ήθελα να ευχαριστήσω το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού και το Συντονιστικό Σώμα της Βουλής των Γερόντων για την πρόσκληση να παρευρεθώ στις εργασίες της 18^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων με θέμα: «Το αναφαίρετο δικαίωμα των ηλικιωμένων στην ποιότητα της ζωής και της υγείας τους». Η Βουλή των Γερόντων είναι αναμφίβολα ένας σημαντικός θεσμός. Μέσω του θεσμού αυτού τα άτομα τρίτης ηλικίας έχουν την ευκαιρία να ζητήσουν άμεση ενημέρωση για θέματα που τους αφορούν, να λάβουν απαντήσεις για προβλήματα που τους απασχολούν καθώς επίσης και να προτείνουν δικές τους εισηγήσεις και προτάσεις. Είναι μια ευκαιρία για να σας ακούσουμε.

Η αύξηση του προσδόκιμου ζωής είναι μια επιτυχία των σύγχρονων κοινωνιών, καθώς η σημερινή τρίτη ηλικία είναι υγιέστερη και διαθέτει καλύτερη μόρφωση και καλύτερες προοπτικές απασχόλησης και ενεργούς συμμετοχής στην κοινωνική ζωή του τόπου. Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχεδιάζει πάνω σε τακτική βάση και εφαρμόζει συγκεκριμένα μέτρα, προγράμματα και πολιτικές με στόχο τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων της τρίτης ηλικίας και της διαβίωσής τους σ' ένα

ασφαλές περιβάλλον που να ενισχύει τις δυνατότητές τους και να προάγει την ανεξαρτησία τους.

Η θέσπιση του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος στοχεύει ακριβώς, μεταξύ άλλων, στη διασφάλιση της ποιότητας της ζωής των ατόμων της τρίτης ηλικίας ώστε να μην υπάρχουν συμπολίτες μας που να μην έχουν πρόσβαση στα αναγκαία αγαθά και υπηρεσίες για τη διαβίωσή τους. Γι' αυτό εφαρμόστηκε επιπρόσθετα και το σχέδιο επιδότησης υπηρεσιών φροντίδας με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης ατόμων στα οποία φυσικά περιλαμβάνονται και οι ηλικιωμένοι που είτε είναι δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος είτε δεν είναι δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος αλλά το εισόδημά τους υπολείπεται των αναγκών τους για αυτόνομη διαβίωση. Στο πλαίσιο του σχεδίου αυτού επιδοτούνται οι διαπιστωμένες ανάγκες για υπηρεσίες φροντίδας με στόχο πάντοτε την ενίσχυση της ενεργούς γήρανσης, τη συνεχή βελτίωση του επιπέδου ζωής των ατόμων της τρίτης ηλικίας και της διαβίωσής τους σ' ένα ασφαλές περιβάλλον που να ενισχύει τις δυνατότητές τους και να προάγει την ανεξαρτησία τους.

Ταυτόχρονα στηρίζουμε, σε συνεργασία και με την Κοινωνία των Πολιτών, τη δημιουργία δομών και δράσεων υποστήριξης, φροντίδας, ενδυνάμωσης των ηλικιωμένων, καθώς επίσης και προγράμματα μέσα από τα οποία έχουν την ευκαιρία να ενισχύσουν το αίσθημα της ανεξαρτησίας και της κοινωνικής συμμετοχής. Στα πλαίσια του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων που εφαρμόζει το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δίδεται ετήσια οικονομική ενίσχυση, σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, για τη λειτουργία προγραμμάτων που στοχεύουν στην κάλυψη των αναγκών φροντίδας των ηλικιωμένων είτε σε εικοσιτετράωρη βάση είτε για διημερεύουσα φροντίδα είτε για κατ' οίκον φροντίδα. Συγκεκριμένα, το 2015 εξήντα επτά τέτοια προγράμματα που εξυπηρετούν περίπου 2000 ηλικιωμένους έλαβαν συνολική κρατική ενίσχυση ύψους €1.262.000, ποσό το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 20% του συνολικού ποσού που δόθηκε για επιχορήγηση όλων των προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας παγκύπρια.

Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων βρίσκεται στη διαδικασία ετοιμασίας συγκεκριμένης στρατηγικής για τους ηλικιωμένους, η οποία βασίζεται στους ακόλουθους τέσσερις στόχους/άξονες:

1. ενθάρρυνση για εθελούσια παράταση του εργασιακού βίου και διατήρηση της ικανότητας για εργασία ώστε να παραμένει ενεργός στο κοινωνικό γίγνεσθαι,
2. προώθηση και διαφύλαξη της συμμετοχής, της μη διάκρισης και της κοινωνικής ένταξης των ηλικιωμένων,

3. προώθηση και διαφύλαξη της αξιοπρέπειας, της υγείας και της ανεξαρτησίας στην τρίτη ηλικία,
4. διατήρηση και ενίσχυση της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι η μέριμνα της πολιτείας για βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων και διασφάλιση της αξιοπρεπούς διαβίωσης τους σε μια φιλική προς την τρίτη ηλικία κοινωνία θα συνεχίσει να είναι ουσιαστική και διαρκής. Ως Υπουργείο έχουμε υποχρέωση να συνεχίζουμε τις προσπάθειές μας για να προσφέρουμε λύσεις στα θέματα που σας αφορούν και να προωθούμε μέτρα και σχέδια που θα στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων, στη συμμετοχή τους ως ενεργών πολιτών και στη μη αποξένωσή τους από την κοινωνική, πολιτική, πολιτιστική και οικονομική ζωή του τόπου.

Εύχομαι καλή επιτυχία στις σημερινές σας εργασίες και θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι τα πορίσματα, οι εκθέσεις, οι εισηγήσεις σας θα μελετηθούν από το υπουργείο, για να μπορέσουμε να υλοποιήσουμε όσο το δυνατό περισσότερες από τις εισηγήσεις σας για το καλύτερο των ηλικιωμένων μας. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κυρία Αιμιλιανίδου. Καλώ στο βήμα τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, Δρ. Χριστίνα Βασιλείου Γιαννάκη για να διαβάσει το χαιρετισμό του Υπουργού Υγείας.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ: (ΧΡ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΗ)

Κύριε Πρόεδρε, Κυρία Υπουργέ Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κύριοι βουλευτές και Αγαπητή δεσποινίδα της Κυπριακής Παιδοβουλήs, Με ιδιαίτερη συγκίνηση απευθύνω σήμερα αυτό το σημαντικό χαιρετισμό σ' αυτή τη 18^η Σύνοδο της Βουλής των Γερόντων και χαίρομαι που βρίσκομαι ανάμεσα στην ομάδα των ατόμων της τρίτης ηλικίας, που αρκετές φορές έρχονται αντιμέτωπα με προβλήματα υγείας, ενώ ταυτόχρονα ενδιαφέρονται να παραμείνουν ενεργοί αλλά και παραγωγικοί πολίτες.

Σήμερα η διατήρηση της υγείας σε ψηλά επίπεδα αλλά και η ποιότητα ζωής αποτελούν κοινωνικό φαινόμενο διότι ζούμε σε μια εποχή όπου οι ρυθμοί είναι απαιτητικοί και τα οικονομικά δεδομένα των κρατών είναι μειωμένα. Από την άλλη οι νεότεροι έχουν αυξημένες ευθύνες και υποχρεώσεις με αποτέλεσμα να μη διαθέτουν τον επαρκή χρόνο να φροντίζουν τους ηλικιωμένους, οι οποίοι αποτελούν μια ιδιαίτερη πληθυσμιακή ομάδα με αυξημένες ανάγκες και προβλήματα.

Η κυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη εκτιμώντας ότι τα άτομα της τρίτης ηλικίας αντιμετωπίζουν δυσκολίες προσαρμογής ενώ θα μπορούσαν με τις κατάλληλες δομές και

υποστήριξη να συμβάλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη, έθεσε ως προτεραιότητά της, ανάμεσα σε άλλα, τη διασφάλιση των δικαιωμάτων, την προστασία από τον κοινωνικό αποκλεισμό και την πρόσβασή τους σε υπηρεσίες.

Το Υπουργείο Υγείας λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των ατόμων που διανύουν την τρίτη ηλικία καθώς και την Ευρωπαϊκή Στρατηγική «Ευρώπη 2020», προώθησε προγράμματα και υπηρεσίες με στόχο τη βελτίωση των υπαρχουσών δομών και τη δημιουργία νέων. Η εφαρμογή μέτρων παρέμβασης για τη βελτίωση της παρεχόμενης φροντίδας υγείας αλλά και την αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών υγείας έχουν ως στόχο την ικανοποίηση των χρηστών υγείας και την υψηλή ποιότητα υγείας.

Το Γενικό Σύστημα Υγείας θα επιλύσει προβλήματα προσβασιμότητας στις υπηρεσίες και θα βασίζεται στις αρχές της κοινωνικής αλληλεγγύης και της καθολικότητας. Το νέο τροποποιητικό Νομοσχέδιο του ΓΕΣΥ έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 7 Οκτωβρίου 2016 και έχει κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση. Η πολιτική απόφαση για την εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας περιλαμβάνει την πλήρη εφαρμογή της εξωνοσοκομειακής και ενδονοσοκομειακής φροντίδας από την 1^η Ιουνίου 2020.

Με στόχο, λοιπόν και τη μείωση των λιστών αναμονής στα κρατικά νοσηλευτήρια, ένα μείζον και σοβαρό θέμα, μετά από εισήγηση το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 13 Μαΐου 2016, αποφάσισε την έγκριση και εφαρμογή αυτού του τόσο σημαντικού προγράμματος το οποίο περιλαμβάνει δύο πυλώνες, την παροχή κινήτρων στο προσωπικό των δημόσιων νοσηλευτηρίων για αύξηση της παραγωγικότητας με τη διενέργεια συγκεκριμένων χειρουργικών επεμβάσεων εκτός ωρών εργασίας, δηλαδή τη λεγόμενη υπερωριακή απασχόληση, αλλά και την αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα με τη μέθοδο της κατ' επιλογήν συμπληρωμής, το λεγόμενο κουπόνι.

Το όλο πρόγραμμα στηρίζεται και εφαρμόζεται με πάρα πολύ σοβαρές και διαφανείς διαδικασίες υπό την επίβλεψη της Γενικής Διευθύντριας αλλά έχουμε και πολύ σημαντικά έντυπα ποιότητας. Για κάθε επέμβαση τηρούνται διεθνή πρωτόκολλα, υπάρχει πλήρης έλεγχος σε όλα τα στάδια της διαδικασίας αλλά και σαφείς όροι εκτέλεσης του προγράμματος, με τους οποίους έχουν συμφωνήσει γραπτώς όλοι οι συμβεβλημένοι πάροχοι υγείας, προκειμένου να έχουν αυτό το δικαίωμα συμμετοχής.

Θα ήθελα, λοιπόν, να τονίσω ότι η προσπάθεια του Υπουργείου έχει ένα πρωταρχικό στόχο, την εξυπηρέτηση των ασθενών και την άμβλυνση των μακροχρόνιων λιστών αναμονής. Η διατήρηση των δικαιωμάτων των ασθενών και κατ' επέκταση των ασθενών της τρίτης ηλικίας να έχουν αυτή την επιλογή στην υπηρεσία υγείας που θα τους παρασχεθεί καθώς και η προστασία και η βελτίωση του επιπέδου υγείας του Κύπριου ασθενή αποτελεί ένα πρώτιστο μέλημα του Υπουργείου Υγείας και της κυβέρνησης.

Το πρόγραμμα έχει εφαρμοστεί παγκύπρια και επίσης από τις 13 Μαΐου 2016 ως τις 30 Σεπτεμβρίου 2016 που έχουμε τα τελευταία στατιστικά δεδομένα, έχουν αποσταλεί στον ιδιωτικό τομέα 6308 ασθενείς. Επίσης θα ήθελα να τονίσω και το σημαντικό πρόγραμμα με το οποίο βοηθούμε πάρα πολλούς ασθενείς ιδιαίτερα για τον καρκίνο του προστάτη με τη ρομποτική επέμβαση την οποία εμείς αποστέλλουμε είτε στον ιδιωτικό τομέα είτε στα ελληνικά νοσοκομεία. Έχουμε επίσης και την επιλογή αυτών των ασθενών για τους χρόνιους ασθενείς, τους ασθενείς που στέλνουμε στο Μέλαθρο Αγωνιστών και αυτό που θα ήθελα να τονίσω και να πω είναι ότι εμείς ιδιαίτερα για τον καρκίνο του προστάτη έχουμε κάνει άρση του ηλικιακού ορίου, κάτι πάρα πολύ σημαντικό το οποίο έχουμε προσφέρει στους Κύπριους ασθενείς μας. Στην παρούσα φάση συμμετέχει μόνο ο ιδιωτικός τομέας εν αναμονή της γνωστοποίησης της απόφασης των ιατρών και νοσηλευτών των δημόσιων νοσηλευτηρίων για τη συμμετοχή τους σ' αυτό το πάρα πολύ σημαντικό πρόγραμμα.

Τα τελευταία χρόνια το Υπουργείο Υγείας έχει προχωρήσει σε σημαντικές παρεμβάσεις για την άμβλυνση του προβλήματος των υψηλών τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων στην Κύπρο, οι οποίες είναι γνωστό ότι επηρεάζουν διαχρονικά τόσο τις δαπάνες για τις αγορές φαρμακευτικών προϊόντων του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα. Ως αποτέλεσμα αυτών, από το έτος 2014 μέχρι σήμερα οι τιμές για 2880 περίπου φαρμακευτικά προϊόντα έχουν μειωθεί κατά μέσο όρο κατά 23% ή κατά μέσο όρο κατά 11% στο σύνολο των 5500 περίπου φαρμακευτικών προϊόντων.

Επίσης στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και στο Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου λειτουργεί ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα υγείας, το λεγόμενο ΟΠΣΥ, μέσω του οποίου δημιουργείται ο ηλεκτρονικός φάκελος του ασθενή. Το Υπουργείο Υγείας προωθεί την εγκατάσταση αυτή σε όλα τα δημόσια νοσηλευτήρια της Κύπρου. Η εγκατάσταση αυτή αναμένεται να τελειώσει περίπου σε δύο χρόνια.

Η υπηρεσία της κατ' οίκον νοσηλείας έχει επεκταθεί σε όλες τις επαρχίες της ελεύθερης Κύπρου. Σήμερα λειτουργεί σε πενθήμερη βάση με τριάντα τρεις κοινοτικούς νοσηλευτές παγκύπρια και προωθείται σε σημαντικό βαθμό η αναδιοργάνωση της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας με στόχο πάλι τη βελτίωση της ποιότητας αλλά και της αποδοτικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και τη δημιουργία ενός σύγχρονου ανθρωποκεντρικού αλλά και ασθενοκεντρικού μοντέλου.

Κυρίες και κύριοι, τελιώνοντας εγώ θα ήθελα να πω ότι η γήρανση είναι ένα αναπόφευκτο φυσιολογικό φαινόμενο για κάθε ζωντανό οργανισμό. Οι διάφορες υπηρεσίες προσπαθούν να κατανοήσουν και να δώσουν λύσεις στα καθημερινά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι της τρίτης ηλικίας. Όλοι μαζί, λοιπόν, και η πολιτεία αλλά και οι φορείς, υπηρεσίες, καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε τις επιπτώσεις της ολοένα αυξανόμενης διάρκειας ζωής και να επιδεικνύουμε προπαντός τον απαιτούμενο

σεβασμό. Οφείλουμε να προασπίζουμε αλλά και να διαφυλάττουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα, φροντίζοντας για την ενδυνάμωση των ηλικιωμένων προκειμένου να ζουν με υγεία αλλά και προπαντός ποιοτικά και δημιουργικά.

Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστώ για την προσοχή σας. Το Υπουργείο Υγείας θα είναι πάντα παρόν σε όλες τις προσπάθειες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κυρία Γιαννάκη. Καλώ τώρα στο βήμα τον Επίτροπο Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, κύριο Γιάννη Γιαννάκη.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ: (Γ. ΓΙΑΝΝΑΚΗ)

Ευχαριστώ, Πρόεδρε. Καλημέρα. Είναι η 18^η Σύνοδος. Είναι η τέταρτη νομίζω που βρίσκομαι μαζί σας και σας βλέπω με σεβασμό για την προσφορά σας προς την οικογένεια, την πατρίδα αλλά και την κοινωνία. Η ηλικία η δική σας είναι η πιο αναπτυγμένη αριθμητικά όχι μόνο στην Κύπρο αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γι' αυτό είναι κάτι που πρέπει να το λάβουμε σοβαρά υπόψη. Γι' αυτό πολύ σωστά το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού διοργανώνει αυτές τις συνόδους διότι στη χάραξη πολιτικών στα θέματα που σας αφορούν θα πρέπει να έχετε λόγο και ένα σύγχρονο κράτος πρέπει να ακούει τους πολίτες του. Η ευθύνη του κράτους απέναντι σε σας, στην ποιότητα της ζωής σας είναι δεδομένη όπως έχει αναλυθεί από την κ. Υπουργό και τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας αλλά και τις άλλες κυβερνητικές υπηρεσίες. Έχουμε όμως ευθύνη και ως κοινωνία και η οικογένειά σας αλλά και γενικότερα η κοινωνία έχει ευθύνη να σας παρέχει στήριξη στην ποιότητα ζωής σας.

Έχετε γνώση και δεξιότητες η οποία είναι θησαυρός για την κοινωνία και για την πολιτεία και αυτό πρέπει να το αξιοποιήσουμε και αυτή η αξιοποίηση θα μπορεί να γίνει και με την ενεργό συμμετοχή σας στα κοινά. Και μην ξεχνάτε ότι και εσείς θα έχετε ένα προσωπικό όφελος όταν είστε ενεργοί πολίτες διότι όλες οι έρευνες δείχνουν ότι όταν κάποιος της δικής σας ηλικίας είναι ενεργός στα κοινά, έχει βελτίωση πνευματική, σωματική και γενικά βιολογική, σχεδόν 40% από κάποιον που απέχει. Άρα όλοι μπορούμε να κερδίσουμε όταν ενθαρρύνουμε εσάς και σας δώσουμε τους τρόπους να είστε ενεργοί πολίτες.

Επίσης ένα άλλο σημαντικό στοιχείο, και χαιρετίζω την παρουσία της εκπροσώπου της Κυπριακής Παιδοβουλήσ, είναι το χάσμα των γενεών. Είστε η μία άκρη της κοινωνίας και τα παιδιά και οι νέοι είναι το άλλο άκρο της κοινωνίας. Θα πρέπει να βρούμε τους τρόπους να συνδεθείτε μεταξύ σας. Γιατί; Διότι η μη κατανόηση της μίας ηλικιακής ομάδας από την άλλη δημιουργεί επίσης κοινωνικά προβλήματα και είναι κάτι που πρέπει να βρούμε τους

τρόπους όχι απλώς με ομιλίες αλλά με συγκεκριμένες δράσεις και προγράμματα και νομίζω είναι κάτι που μπορούμε να το έχουμε και ως προτεραιότητα για μία άλλη φορά. Εισηγούμαι να δούμε αυτό το χάσμα των γενεών, πώς φέρνουμε κοντά τους νέους με εσάς! Οι ενεργοί νέοι πολίτες, οι αυθόρμητοι, με τη σοφία και την εμπειρία. Αυτά τα δύο στοιχεία νομίζω ότι θα ενδυναμώσουν η μία την άλλη ομάδα.

Τέλος να σας πω και εγώ με τη σειρά μου ότι ο ρόλος ο δικός μου είναι ακριβώς αυτός, να στηρίζω τις δικές σας πρωτοβουλίες, την ενεργοποίηση των πολιτών στα κοινά και φυσικά το ρόλο των οργανώσεων σ' αυτή τη μεγάλη προσπάθεια. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ τον κ. Γιαννάκη. Καλώ στο βήμα την Πρόεδρο της Κυπριακής Παιδοβουλής, κ. Έλενα Γεωργίου, να απευθύνει χαιρετισμό.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΠΑΙΔΟΒΟΥΛΗΣ: (Ε. ΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, Αξιότιμες κυρίες και κύριοι, μέλη της Βουλής των Γερόντων, Αγαπητοί προσκεκλημένοι, Σας ευχαριστούμε θερμά για την πρόσκληση αφού θεωρούμε πως η μεταξύ μας επικοινωνία έχει τεράστια σημασία για τη λειτουργία μίας σωστής κοινωνίας. Το χάσμα γενεών είναι ένα φαινόμενο με διαχρονική παρουσία στην ιστορική πορεία της ανθρωπότητας. Πρόκειται για την αδυναμία επικοινωνίας μεταξύ νέων και ηλικιωμένων εξαιτίας της διαφοράς αντιλήψεων και γενικότερης νοοτροπίας. Το φαινόμενο αυτό έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις στη σύγχρονη εποχή, καθώς ευνοούν την ύπαρξή του οι επικρατούσες κοινωνικές συνθήκες, γι' αυτό και η ανάγκη για μία κοινωνία επικοινωνίας μεταξύ όλων των μελών της θεωρείται σήμερα επιτακτικότερη.

Κάθε γενιά ζει και αναπτύσσεται κάτω από τις επιδράσεις μίας διαφορετικής κοινωνικής, πολιτικής και πολιτιστικής πραγματικότητας. Έτσι διαμορφώνει μία συγκεκριμένη κοσμοθεωρία και ένα σύστημα αξιών που κατευθύνει τη σκέψη και τη συμπεριφορά της. Στις μέρες μας άλλωστε η εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας έχει ως αποτέλεσμα τη ριζική διαφοροποίηση των διαφορετικών αντιλήψεων που υιοθετούν οι νέοι. Αντίθετα οι ηλικιωμένοι δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στις νέες εξελίξεις και παραμένουν θιασώτες της παράδοσης και φορείς παλιών ιδεών. Ωστόσο, παρ' όλες τις διαφορές υπάρχουν μερικά θέματα που συμερίζονται οι δύο γενιές, όπως για παράδειγμα το σημερινό θέμα «Το αναφαίρετο δικαίωμα των ηλικιωμένων σε ποιότητα ζωής και υγείας». Τόσο στα παιδιά όσο και στους ηλικιωμένους επιβάλλεται να διασφαλίζεται το καλύτερο δυνατό βιοτικό επίπεδο που μπορεί να τους παρέχει η κοινωνία στην οποία ζουν. Με άλλα λόγια, η πρόληψη στους νέους καθώς και η φροντίδα και η περίθαλψη στους μεγαλύτερους είναι εξίσου σημαντικά και ακριβώς αυτό είναι ένα κοινό σημείο μεταξύ μας που πρέπει να μας κάνει να συνειδητοποιούμε πως αυτά που μας ενώνουν είναι πολλά και

πρέπει να πιέζουμε από κοινού τους αρμόδιους να δρουν ανάλογα προς όφελος όλων μας.

Η προσπάθεια ανάκαμψης της οικονομίας απαιτεί συστράτευση όλων των γενεών σε ένα κοινό αγώνα για πρόοδο και ευημερία ώστε κάθε ηλικιακή ομάδα να απολαμβάνει αυτά που δικαιούται και να διασφαλίζονται τα δικαιώματά της. Επομένως εμείς τα παιδιά θα πρέπει να έχουμε πάντα κατά νου ότι η προσφορά των ηλικιωμένων δεν εξαντλείται στο ότι μας έφεραν στον κόσμο αλλά συνίσταται και στο ότι είναι φορείς της πολιτισμικής, της τοπικής και της οικογενειακής παράδοσης και στο ότι μπορούν να μας διδάξουν πράγματα που κανένα σχολείο δεν μπορεί να μας διδάξει. Από την άλλη, οι μεγαλύτεροι πρέπει να κατανοήσουν και να αποδεχτούν τον ενθουσιασμό και το συναισθηματισμό των παιδιών που αρνείται το κατεστημένο, αναθεωρεί τις παλιές αντιλήψεις, απαιτεί ριζικές λύσεις και δε δέχεται συμβιβασμούς. Οι μεν ώριμοι διαθέτουν πείρα και γνώση, οι δε νέοι σφρίγγος και ενθουσιασμό. Ο συνδυασμός αυτών των δύο σίγουρα θα επιφέρει πολύ καλά αποτελέσματα.

Ο ειλικρινής διάλογος και η αληθινή ψυχική επαφή θέτουν τα προβλήματα σε νέα βάση και δημιουργούν τις προϋποθέσεις της αρμονικής συμβίωσης των δύο γενεών. Με αμοιβαίες υποχωρήσεις, αλληλοσεβασμό και συνεργασία δε θα μιλούμε για αντίπαλα στρατόπεδα αλλά για μία κοινή και ελπιδοφόρα πορεία προς το μέλλον.

Χαιρετίζοντας, λοιπόν, τη σημερινή σύνοδο της Βουλής των Γερόντων ευχόμαστε κάθε επιτυχία στις εργασίες της και ελπίζουμε σε μία συνεχή συνεργασία προς όφελος και της νέας γενιάς και των ανθρώπων που μόχθησαν για να βρούμε εμείς σήμερα ένα καλύτερο παρόν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, Ελένη. Να περάσουμε τώρα στις δύο εκθέσεις που έχουν ετοιμασθεί. Το έκτο θέμα της ημερήσιας διάταξης είναι η **Έκθεση της Επιτροπής Υγείας της Βουλής των Γερόντων για το θέμα «Το αναφαίρετο δικαίωμα των ηλικιωμένων σε ποιότητα ζωής και υγείας»**, σε θέματα που αφορούν την υγεία.

Λοιπόν, θα καλέσω στο βήμα την Πρόεδρο της Επιτροπής σας, την κ. Λυγία Φυσεντζίδου, να διαβάσει την έκθεση. Κυρία Φυσεντζίδου, έχετε το λόγο.

ΟΜΙΛΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ: (Λ. ΦΥΣΕΝΤΖΙΔΟΥ)

Ευχαριστώ τον κύριο Πρόεδρο. Χαιρετώ την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, τους αξιότιμους Βουλευτές.

Έκθεση της Επιτροπής Υγείας της Βουλής των Γερόντων για το θέμα «Το αναφαίρετο δικαίωμα των ηλικιωμένων σε ποιότητα ζωής και υγείας», σε θέματα που αφορούν την υγεία.

Παρόντες:

Λυγία Φυσεντζίδου, Πρόεδρος	Κώστας Χαϊλής
Έλση Ουπιτζιάν	Κάτια Λουκά
Ανδρέας Αποστόλου	Μαρία Μιχαηλίδου
Ανδρέας Καννάουρος	Πάμπος Γεωργιάδης
Ανδρέας Οικονομίδης	Παντελής Χατζηπαντέλας
Γαβριήλ Γαβριηλίδης	Σάββας Καρσερά
Γιώργος Λουκά	Σοφία Γαβριηλίδου

Η Επιτροπή Υγείας της Βουλής των Γερόντων μελέτησε το πιο πάνω θέμα σε συνεδρία της, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 20 Οκτωβρίου 2016. Στη συνεδρίαση παρευρέθηκαν ο Υπουργός Υγείας, συνοδευόμενος από εκπροσώπους του Υπουργείου Υγείας και των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών του ίδιου υπουργείου.

Στη συνεδρίαση παρευρέθηκαν επίσης ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας κ. Κώστας Κωνσταντίνου, τα μέλη της κ. Αδάμος Αδάμου και Γεώργιος Προκοπίου, καθώς και το μη μέλος της επιτροπής βουλευτής κ. Κυριάκος Χατζηγιάννης.

Εισάγοντας το υπό αναφορά θέμα, η Πρόεδρος της Επιτροπής Υγείας της Βουλής των Γερόντων κ. Λυγία Φυσεντζίδου ανέφερε ότι για δέκατη όγδοη (18^η) χρονιά δίνεται η ευκαιρία, μέσα από τη Σύνοδο της Βουλής των Γερόντων, στα άτομα της τρίτης ηλικίας από τις πόλεις και την ύπαιθρο να παρουσιάσουν τα προβλήματα και τις ανάγκες που συναντούν στην καθημερινότητά τους με την ελπίδα πάντοτε, πως το κράτος θα τους τείνει χέρι βοήθειας. Τα άτομα της τρίτης ηλικίας ευχαριστούν το Θεό που τους χαρίζει χρόνια και έχουν μεγαλώσει, θεωρώντας ότι είναι δώρο Θεού, γιατί κανένας δεν χαρίζει χρόνια, ούτε μπορούν να τα αγοράσουν, παρά μόνο τα παρέχει ο Θεός, με αποτέλεσμα να χαίρονται την οικογένεια και τους γύρω τους. Ωστόσο, το κράτος οφείλει να νοιάζεται για τους ηλικιωμένους και πρώτα από όλα για την υγεία τους. Η Πρόεδρος της επιτροπής, εξέφρασε ικανοποίηση για το γεγονός ότι ο Υπουργός Υγείας ήταν παρών στη συνεδρίαση και ευχαριστίες γιατί φρόντισε για τη μείωση των λιστών αναμονής και περαιτέρω εξέφρασε την πεποίθηση ότι θα μεριμνήσει ώστε να μην ξαναδημιουργηθεί αυτή η κατάσταση και δη για τους ηλικιωμένους, γιατί κανείς δεν ξέρει αν θα προλάβει ένας ηλικιωμένος μετά από μήνες ή και χρόνια να επωφεληθεί εξαιτίας της αναμονής.

Στη συνέχεια, η Πρόεδρος της επιτροπής παρουσίασε αναλυτικά τα κυριότερα προβλήματα υγείας, τα οποία ταλανίζουν τα άτομα της τρίτης ηλικίας, ορισμένα από τα οποία χρονίζουν. Ειδικότερα, τα προβλήματα αυτά συνίστανται στα ακόλουθα:

- 1. Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓΕΣΥ):** Αρκετά χρόνια κράτησε η αναμονή για εφαρμογή του ΓΕΣΥ, γι' αυτό πρέπει να γίνουν θαρραλέα βήματα εδώ και τώρα. Συναφώς, ο Υπουργός Υγείας ανέφερε πως πρέπει πρώτα να γίνει αυτονόμηση και κατόπιν η εφαρμογή του ΓΕΣΥ, γι' αυτό η Πρόεδρος κάλεσε τον Υπουργό Υγείας να τολμήσει και να ξεκινήσει, χωρίς να τον φοβίζονται οι «Ξειρήνες» γιατί «Ο τολμών Νικά!».
- 2. Τιμές Φαρμάκων:** Οι τιμές είναι ακόμα πολύ ψηλές. Ηλικιωμένα άτομα με χαμηλή σύνταξη, αναγκάζονται να τα προμηθεύονται από την αγορά, εφόσον δεν διατίθενται στα κρατικά νοσοκομεία, σε πολύ υψηλές τιμές, παρά το γεγονός ότι το ίδιο φάρμακο, της ίδιας φαρμακοβιομηχανίας, στην Ελλάδα διατίθεται σε πολύ χαμηλότερη τιμή. Συναφώς, πολλοί συμπατριώτες μας αναγκάζονται να τα προμηθεύονται από τα κατεχόμενα. Όσον αφορά αλλαγές φαρμάκων λόγω κόστους, αυτό επιδρά στην υγεία των ασθενών, γι' αυτό υπέβαλε την εισήγηση όπως η Επιτροπή Φαρμάκων συμβουλευέται ειδικούς γιατρούς για το θέμα αυτό.
- 3. Μηχανογράφηση των Φακέλων:** Ο Υπουργός Υγείας έχει πληροφορήσει ότι η μηχανογράφηση εφαρμόζεται ήδη στη Λευκωσία και στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου και αναρωτήθηκε πότε θα πάρουν σειρά οι υπόλοιπες πόλεις, αφού φακέλοι ασθενών με μεγάλο ιατρικό ιστορικό χάνονται. Δυστυχώς είναι χιλιάδες στοιβαγμένοι στα ράφια και στις αποθήκες των κρατικών νοσοκομείων, καθώς και στα πατώματα, λόγω διαφόρων ελλείψεων, γι' αυτό πρέπει με κάθε τρόπο να επισπευσθεί η μηχανογράφηση.
- 4. Κατ' οίκον Νοσηλεία:** Είναι πολύ σημαντική υπηρεσία για τα ηλικιωμένα άτομα, γι' αυτό πρέπει άμεσα να στελεχωθεί με αρκετούς νοσηλευτές και φροντιστές, ώστε να μην αναγκάζονται οι ηλικιωμένοι να καταλήγουν στις στέγες. Η ιδρυματοποίηση «σκοτώνει» ψυχολογικά τον ηλικιωμένο, ο οποίος πρέπει να ζει στο δικό του περιβάλλον. Η Πρόεδρος υπέβαλε αίτημα για επέκταση της υπηρεσίας αυτής.
- 5. Αναγνώριση Καρδιοπάθειας ως Χρόνιας Ασθένειας:** Οι καρδιοπαθείς πριν μερικά χρόνια είχαν δωρεάν περίθαλψη στα κρατικά νοσηλευτήρια, ανεξαρτήτως της οικονομικής τους κατάστασης. Επειδή η καρδιοπάθεια είναι η υπ' αριθμόν ένα ασθένεια, το Υπουργείο Υγείας κατάργησε αυτό το προνόμιο, και τώρα οι καρδιοπαθείς δικαιούνται κάρτα νοσηλείας στη βάση οικονομικών κριτηρίων, όπως για τον κάθε ένα πολίτη, εξαιρουμένων των καρκινοπαθών, των ρευματοπαθών και κάποιων άλλων ασθενειών. Η ίδια υπέβαλε το αίτημα για τη χορήγηση κάρτας νοσηλείας σε όλους τους καρδιοπαθείς.
- 6. Στελέχωση Αγροτικών Ιατρικών Κέντρων:** Τα αγροτικά ιατρικά κέντρα πρέπει απαραίτητως να ενισχυθούν με ειδικότητες γιατρών, με γραφείς, με νοσηλευτές και ό,τι άλλο είναι αναγκαίο για τη σωστή τους λειτουργία και για αντιμετώπιση των

προβλημάτων, για να μην καθυστερούν οι εξειδικευμένες εξετάσεις, όπως οι χειρουργικές επεμβάσεις. Ο Υπουργός διαβεβαίωσε πως ήδη προγραμματίζεται συμπλεγματοποίηση των αγροτικών ιατρικών κέντρων, σε πιλοτικό επίπεδο, ώστε να λειτουργούν από τις 7:30 π.μ. – 7:30 μ.μ. όπου θα βρίσκεται εφημερεύων ιατρός, τρία ασθενοφόρα και λεωφορείο με δρομολόγιο για το ιατρικό κέντρο. Η Πρόεδρος εξέφρασε την ελπίδα όπως τα πιο πάνω πραγματοποιηθούν σύντομα, αφού είναι τα ηλικιωμένα άτομα που έχουν μεγάλη ανάγκη για αυτή την υπηρεσία.

- 7. Δωρεάν Ιατροφαρμακευτική Κάλυψη Ατόμων με Αναπηρίες:** Για το θέμα αυτό ο Υπουργός Υγείας διαβεβαίωσε πως υπήρξε καλή συνεργασία με το Σύνδεσμο Παραπληγικών και πως ήδη έχουν εκδοθεί κάρτες νοσηλείας σε αυτούς που χρειάζονται συνεχή φροντίδα και νοσηλεία. Όμως πρέπει εδώ και τώρα το κράτος να αυξήσει τα επιδόματα για κάθε είδους αναπηρία και να παράσχει διευκολύνσεις σε αυτούς.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής Υγείας της Βουλής των Γερόντων ευχήθηκε να ληφθούν σοβαρά υπόψη τα αιτήματα των ηλικιωμένων για καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων υγείας των ατόμων της τρίτης ηλικίας, να αναγνωριστούν γενικά τα δικαιώματά τους και να αποφευχθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός τους.

Τοποθετούμενος στα πιο πάνω αιτήματα, ο Υπουργός Υγείας δήλωσε ότι όλα αυτά τα προβλήματα επιχειρείται όπως επιλυθούν στα πλαίσια της μεταρρύθμισης που προωθείται. Συγκεκριμένα, ο ίδιος αναφέρθηκε στα νομοσχέδια για το ΓΕΣΥ και την αυτονόμηση των νοσοκομείων που έχουν κατατεθεί ήδη στη Βουλή. Σύμφωνα με τον ίδιο, η προώθηση και σταδιακή εφαρμογή του ΓΕΣΥ θα επιλύσει πλείστα από τα προβλήματα που ταλανίζουν και τα άτομα της τρίτης ηλικίας. Περαιτέρω, ο ίδιος αναφέρθηκε στις προσπάθειες που καταβάλλονται για τη δημιουργία ηλεκτρονικού φακέλου με το ιστορικό του κάθε ασθενούς, τον οποίο θα μπορεί να έχει ενώπιόν του κάθε επαγγελματίας υγείας. Επιπρόσθετα, αναφέρθηκε στο σχεδιασμό που έγινε για την πλήρη αναβάθμιση και στελέχωση των κέντρων υγείας, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ασθενών και να αποφορτιστεί το Τμήμα Α' Βοηθειών.

Περαιτέρω, η εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας ανέφερε ότι το Υπουργείο Οικονομικών άρχισε να απελευθερώνει κονδύλια, γι' αυτό και είναι πλέον δυνατή η υλοποίηση προγραμμάτων και σχεδιασμών, όπως για παράδειγμα η κοινοτική νοσηλευτική.

Ο εκπρόσωπος των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας ενημέρωσε πρόσθετα την επιτροπή ότι τα τελευταία δύο χρόνια έγιναν παρεμβάσεις για εξορθολογισμό των τιμών των φαρμάκων, με μειώσεις που φτάνουν στο 23%. Σύμφωνα με τον ίδιο, το υφιστάμενο σύστημα υγείας δεν επιτρέπει την περαιτέρω άσκηση πίεσης στη διαδικασία της τιμολόγησης, ωστόσο, κάθε χρόνο γίνεται επικαιροποίηση των τιμών.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Επιτροπή Υγείας της Βουλής των Γερόντων εισηγείται προς την ολομέλεια της Βουλής των Γερόντων τα ακόλουθα:

1. **Άμεση εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας.**
2. **Μείωση των τιμών των φαρμάκων.**
3. **Πλήρη μηχανογράφηση των ιατρικών φακέλων των ασθενών.**
4. **Επέκταση και περαιτέρω στελέχωση των υπηρεσιών για παροχή κατ' οίκον νοσηλείας.**
5. **Αναγνώριση της καρδιοπάθειας ως χρόνιας ασθένειας και παροχή κάρτας νοσηλείας για όλους τους καρδιοπαθείς.**
6. **Στελέχωση Αγροτικών Ιατρικών Κέντρων.**
7. **Δωρεάν Ιατροφαρμακευτική Κάλυψη Ατόμων με Αναπηρίες.**

Τέλος, ευχόμαστε να ληφθούν υπόψη οι απαιτήσεις μας για καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων υγείας των ατόμων της τρίτης ηλικίας, γενικά να γίνεται αναγνώριση των δικαιωμάτων τους και να αποφευχθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός. Εκ μέρους όλων, ευχαριστώ τον έντιμο Πρόεδρο και τους Λειτουργούς της Βουλής των Αντιπροσώπων και όλους όσοι συνέβαλαν στη διοργάνωση αυτής της Συνόδου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κυρία Φυσεντζίδου. Να σας πληροφορήσω, επειδή θα γίνει αρκετή συζήτηση, τα νομοσχέδια του ΓΕΣΥ και της αυτονομησης των νοσηλευτηρίων έχουν κατατεθεί στη Βουλή και η συζήτηση αρχίζει στην επιτροπή Υγείας της Βουλής μεθαύριο, Πέμπτη, στις 8.30 π.μ. Αυτό για την ενημέρωσή σας, για το πού βρίσκονται τα νομοσχέδια που έφερε η κυβέρνηση.

Θα προχωρήσουμε στο έβδομο θέμα της ημερήσιας διάταξης, που είναι η Έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων για το θέμα «Το αναφαίρετο δικαίωμα των ηλικιωμένων σε ποιότητα ζωής και υγείας», σε θέματα που αφορούν την κοινωνική πρόνοια.

Παρακαλώ την Πρόεδρο της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων, κυρία Αλέκα Γράβαρη Πρέκα, να διαβάσει την έκθεση.

ΟΜΙΛΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ: (Α. ΓΡΑΒΑΡΗ ΠΡΕΚΑ)

Κυρία Υπουργέ, Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, Κυρία Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, Κύριε Επίτροπε, Αγαπητοί εκπρόσωποι της Κυπριακής Παιδοβουλής, Φίλες και φίλοι, Καλημέρα σας.

Έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων για το θέμα «Το αναφαίρετο δικαίωμα των ηλικιωμένων σε ποιότητα ζωής και υγείας», σε θέματα που αφορούν την κοινωνική πρόνοια.

Παρόντες:

Αλέκα Γράβαρη Πρέκα, Πρόεδρος	Χαράλαμπος Κωνσταντίνου
Μάρω Ανδρεάδη	Παπακωνσταντίνος Γεωργίου
Αντώνιος Κ. Δημητριάδης	Ahamid Eskidjian
Κώστας Ματσουκάρης	Ανδρέας Αποστόλου
Γεώργιος Χριστοφίνας	Νίκος Ανθίμου
Μενέλαος Κουζούπης	Ντίνος Ολύμπιος
Σωτήρης Παύλου	Κλαίλια Σουρμελή Σκοτεινού
Χρίστος Κούζης	Μηνάς Περδίας

«Το αναφαίρετο δικαίωμα σε ποιότητα ζωής και υγείας», είναι το θέμα της 18^{ης} Συνόδου της Βουλής των Γερόντων, θέμα το οποίο συνδέεται άρρηκτα με το επίπεδο ζωής και υγείας του πληθυσμού ως συνόλου και το οποίο υποβαθμίστηκε ανησυχητικά τα τελευταία χρόνια. Η καθιέρωση, για πρώτη φορά φέτος, Παγκόσμιας Ημέρας Κατά της Κακομεταχείρισης των Ηλικιωμένων, με πρωτοβουλία του Διεθνούς Δικτύου Παρεμπόδισης Κακομεταχείρισης των Ηλικιωμένων και με τη στήριξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, αναδεικνύει την κακομεταχείριση των ηλικιωμένων ως το μείζον κοινωνικό πρόβλημα της εποχής μας. Πρόβλημα το οποίο αναμένεται να επιδεινωθεί με την άνοδο του προσδόκιμου ζωής και τη γήρανση του πληθυσμού, αλλά και με την οικονομική κρίση που μαστίζει την Ευρώπη, ειδικά εκείνη των νότιων χωρών.

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, οι ηλικιωμένοι έχουν δικαίωμα σε αξιοπρεπή σύνταξη, ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο, κοινωνική προστασία. Αυτά στις διακηρύξεις. Στην πραγματικότητα οι έρευνες δείχνουν ότι αυξάνονται η επαιτεία, οι θάνατοι από στρες και παραμέληση, οι αυτοκτονίες. Στην Κύπρο της εξόδου από το μνημόνιο, έχουμε μια ενθαρρυντική βελτίωση, μικρή μείωση των δεικτών της ανεργίας, η οποία οφείλεται στη μετανάστευση κυρίως νέων, αλλά και τη διαγραφή ανέργων που έχουν εξαντλήσει το ανεργιακό τους επίδομα, καθώς και το κλείσιμο μερικών κοινωνικών παντοπωλείων. Αλλά η μετανάστευση νέων ανθρώπων αποστερεί ακόμα ηλικιωμένους από αγαπημένα τους πρόσωπα. Η δυσκολία στη δημιουργία νέων οικογενειών διευρύνει το δημογραφικό πρόβλημα του τόπου, με πολιτικές μάλιστα προεκτάσεις, ενόψει επιδιωκόμενης λύσης του κυπριακού προβλήματος. Ας αναφερθεί εδώ και η ανάγκη υποστήριξης από το κράτος της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, η οποία εξυπακούει χρονοβόρες διαδικασίες και μεγάλο οικονομικό κόστος για τα ζευγάρια που επιθυμούν την απόκτηση παιδιού με κάθε τρόπο. Ο κοινωνικός ιστός διαρρηγνύεται, η υπογεννητικότητα

αυξάνεται, η οικονομική κρίση οδηγεί στη βία ή και στο έγκλημα, κυρίως εις βάρος ηλικιωμένων.

Κατάρρευση αξιών: Πίκρα, απογοήτευση, φόβος, άγχος, ανασφάλεια από την κατάρρευση αξιών, την συνεχιζόμενη ατιμωρησία των ενόχων και απαράδεκτες πράξεις από εξέχοντα μέλη της κοινωνίας, διακατέχουν ευάλωτα άτομα όπως οι ηλικιωμένοι, οι νέοι, οι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι πολύτεκνες και μονογονεϊκές οικογένειες, οι ανάπηροι, οι ψυχικά πάσχοντες, οι ασθενείς με χρόνιες παθήσεις.

Η μοναξιά, ο παραμερισμός, γεννούν στους ηλικιωμένους αισθήματα διάψευσης, παραγνώρισης της προσφοράς τους, απόρριψης, που οδηγούν σε κατάθλιψη. Με τα προγράμματα λιτότητας πλήττονται βασικά ανθρώπινα δικαιώματα, οι ηλικιωμένοι στερούνται το δικαίωμα να προσφέρουν παρουσία και δράση για το κοινωνικό σύνολο. Παρά τη σχετική βελτίωση, οικογένειες νέων ανθρώπων της παραγωγικής ηλικίας, με μόρφωση και πτυχία, στηρίζονται από ηλικιωμένους γονείς. Πολλοί μάλιστα ηλικιωμένοι αναλαμβάνουν τη φροντίδα μικρών παιδιών, των εγγονιών τους, αφού κρατικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί, που δίνουν σωστή φροντίδα και κοινωνικοποίηση των παιδιών, αλλά και ασφάλεια στους γονείς, αναστέλλουν τις εργασίες τους ή αναγκάζονται να περιορίσουν τη δράση τους. Το κόστος δε της παροχής φροντίδας σε ιδιωτικά ιδρύματα είναι απαγορευτικό, πέρα από το ότι δεν είναι δυνατόν να γίνεται απόλυτα σωστός έλεγχος σε όλα για τη λειτουργία τους.

Στέγες ηλικιωμένων: Παρεμφερές είναι και το πρόβλημα που παρουσιάζεται τα τελευταία χρόνια με τις στέγες ηλικιωμένων, αφού, με τις αποκοπές στους μισθούς και στις συντάξεις και την ανεργία, οικογένειες αδυνατούν να συμβάλουν στην κάλυψη του κόστους παραμονής. Είναι περισσότερο από αναγκαίο το κράτος να στηρίξει με οικονομική, νομική, ηθική και ιατρική φροντίδα τους ηλικιωμένους. Όπου είναι δυνατόν, να αποφεύγεται η ιδρυματοποίηση, να δίνεται η απαραίτητη κρατική στήριξη, ώστε να μπορούν οι ηλικιωμένοι να ζουν στο χώρο τους, με τις δικές τους δυνάμεις και να μη βιώθουν βάρος για τους δικούς τους ανθρώπους. Επιβεβλημένη είναι και η ανάγκη κοινωνικής στήριξης με καλύτερες συνθήκες ζωής, άσκηση, ψυχαγωγία, επικοινωνία. Είναι η ελάχιστη οφειλή για την προσφορά ανθρώπων που έδωσαν ό,τι μπορούσαν στο κοινωνικό σύνολο.

Ψυχαγωγία: Τα ΣΚΕ, οι δήμοι και οι εθελοντικές οργανώσεις που στηρίζουν για δεκαετίες ηλικιωμένους, δοκιμάζονται από την κρίση και κάνουν μεγάλες προσπάθειες, αλλά αντιμετωπίζουν πρόβλημα επιβίωσης και αυτό στερεί τα μέλη τους από φιλικές επαφές, πνευματική και σωματική άσκηση που χαρίζουν καλύτερη ζωή. Εντούτοις, οι ηλικιωμένοι στηρίζουν με κάθε τρόπο τις οργανώσεις τους, ακόμα και με έργα των χεριών τους, που αποφέρουν έσοδα. Λείπουν σε μεγάλο βαθμό οργανωμένα προγράμματα στα οποία οι ηλικιωμένοι να αποδεικνύονται χρήσιμοι και παραγωγικοί. Αλλά πρωτίστως λείπουν σχέδια

έγκαιρης προετοιμασίας για τη συνταξιοδότηση, ώστε να αξιοποιούνται γνώσεις και εμπειρίες συνταξιούχων, που μπορούν να αποδειχθούν πολύτιμες για τους νεότερους.

Κοινωνική Μέριμνα: Από πλευράς των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας παρουσιάζονται ελλείψεις στην παροχή επαρκούς αντιμετώπισης των αναγκών για στήριξη ηλικιωμένων. Η αύξηση των λειτουργιών μετρίασε το πρόβλημα, αλλά οριστική λύση του δεν διαφαίνεται στον ορίζοντα. Σοβαρές είναι οι ελλείψεις ειδικά στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας, τις οποίες καλύπτουν εθελοντικές οργανώσεις αντικαθιστώντας το κράτος, παρά το δικό τους πρόβλημα επιβίωσης.

Ιατρική περίθαλψη: Ακόμα σοβαρότερο είναι το πρόβλημα της αποτυχίας στην εκπόνηση, για πολλά χρόνια της παροχής ιατρικής φροντίδας μέσω του ΓΕΣΥ. Η αποψίλωση των κρατικών νοσηλευτηρίων, πλήττει κυρίως ηλικιωμένους οι οποίοι κατέβαλλαν για δεκαετίες εισφορές ώστε να συμβάλλουν στην ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη και καλούνται τώρα να καταβάλλουν χαράτσι για νοσήλια και φάρμακα στα κρατικά νοσηλευτήρια ή να καταφεύγουν στην απρόσιτη για πολλούς ιδιωτική ιατρική. Αυτό εις βάρος της ποιότητας ζωής και υγείας όπως βέβαια φάνηκε και από την έκθεση της Επιτροπής Υγείας της Βουλής των Γερόντων.

Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα: Κενά και προβλήματα εξακολουθούν να υπάρχουν και στο θέμα του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος. Και εδώ η αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων για διεκπεραίωση των αιτήσεων δεν λύνει το πρόβλημα της άγνοιας, που εμποδίζει χαμηλοσυνταξιούχους και άτομα τα οποία δεν έχουν την απαραίτητη γνώση να επωφελούνται από τις πρόνοιες της νομοθεσίας. Τα κριτήρια για την παραχώρηση του δικαιώματος φροντίδας πρέπει να επανεξεταστούν. Με βάση τη νομοθεσία του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος παρατηρείται στις περισσότερες περιπτώσεις σημαντική μείωση των ποσών που παραχωρούνται. Παρατηρείται ακόμα καθυστέρηση στην εξέταση αιτήσεων και αυτό πλήττει ηλικιωμένα άτομα με αναπηρίες και σοβαρά προβλήματα υγείας. Κλιμάκιο της Επιτροπής Κοινωνικής Μέριμνας της Βουλής των Γερόντων είχε τον περασμένο Αύγουστο συνάντηση με την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ζέτα Αιμιλιανίδου, την οποία ευχαριστούμε για τις προσπάθειες που κάνει ως τώρα και η οποία διαβεβαίωσε ότι όλα τα προβλήματα των ηλικιωμένων που αφορούν στο υπουργείο της μελετώνται με αληθινό ενδιαφέρον και ανέφερε ότι γίνονται προσχέδια για την αντιμετώπισή τους και για καλύτερη διαβίωση των ηλικιωμένων, ειδικά αυτών που χρειάζονται φροντίδα και άλλα ωφελήματα και αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας. Ζητήθηκε από μέρους μας η εντατικοποίηση της προσπάθειας, η οποία ίσως με ικανοποίηση να μπορούμε να πούμε ότι πραγματικά καταβάλλεται.

Προσφυγικοί οικισμοί: Διαπιστώνεται κάποια βελτίωση της κατάστασης σε προσφυγικές πολυκατοικίες και συνοικισμούς, αλλά τα προβλήματα με την έλλειψη ανελκυστήρων και την

ακαταλληλότητα κτιρίων δεν έχουν εκλείψει. Είναι αναγκαίο να προωθηθεί χωρίς άλλη καθυστέρηση η τοποθέτηση ανελκυστήρων, όπου είναι δυνατόν, και η συντήρηση και βελτίωση των κατοικιών, αφού σε αυτές διαμένουν ηλικιωμένα άτομα, στην πλάτη των οποίων σαράντα χρόνια στοιβάχτηκαν ο ξεριζωμός, η απώλεια αγαπημένων ανθρώπων, η φθορά του χρόνου, που δυσκολεύουν τη ζωή τους.

Ενημέρωση για άτομα με προβλήματα ακοής: Με ευχαρίστηση παρατηρείται από Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας υποτιπλισμός δελτίων ειδήσεων, ώστε να μπορούν να παρακολουθούν ηλικιωμένα άτομα με μεταγλωσσική κωφότητα που δεν γνωρίζουν την νοηματική. Χρειάζεται νομοθετική προώθηση του θέματος με τη σχετική πίεση για τόνωση της προσπάθειας.

Στήριξη της Βουλής των Γερόντων: Τα δεκαοχτώ χρόνια παρουσίας του θεσμού της Βουλής των Γερόντων έχουν επιφέρει με αγώνες βελτιώσεις στα κοινωνικά πράγματα του τόπου και τη ζωή των ηλικιωμένων. Όμως, ο ίδιος ο θεσμός κλονίζεται εδώ και χρόνια από τη μείωση των κονδυλίων στη λειτουργία του. Η απόφαση για μερική απασχόληση της λειτουργού οδήγησε σε αποχωρήσεις, αφού δεκαπέντε ώρες εβδομαδιαίως δεν παρέχουν δυνατότητα ικανοποιητικής αμοιβής και οδηγούν σε απώλεια δυνατοτήτων για δράση. Κλιμάκιο του Παγκύπριου Συντονιστικού Σώματος Εθελοντισμού και της Βουλής των Γερόντων είχε συνάντηση με αρμόδιους του Υπουργείου Εργασίας, με τους οποίους αναζητήθηκε λύση στο πρόβλημα. Αναμένουμε επαναλαμβάνοντας την εισήγηση να στηριχτεί ο θεσμός, ο οποίος βοηθά ηλικιωμένα άτομα να βελτιώνουν τη ζωή τους και να νιώθουν πάνω απ' όλα χρήσιμοι.

Εισηγήσεις της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων: Στην προσπάθειά της να συμβάλει στην αντιμετώπιση των αναγκών των ηλικιωμένων η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων εισηγείται τα εξής:

Προβλήματα επιβίωσης: Αναγκαίο είναι να ενισχυθούν οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας για στήριξη οικογενειών με σοβαρά προβλήματα, όχι μόνο οικονομικά, αλλά και προβλήματα προσαρμογής σε δύσκολες συνθήκες. Να βελτιωθεί η ιατρική φροντίδα στα κρατικά νοσηλευτήρια και να δίνεται προτεραιότητα σε ηλικιωμένους όταν θα χρειάζονται παραπομπή σε ιδιωτικά. Είναι ακόμα πιο μεγάλη ανάγκη να ενισχυθεί η παροχή κατ' οίκον ιατρικής φροντίδας σε ηλικιωμένα άτομα στην ύπαιθρο.

Πρόσβαση ηλικιωμένων σε φορείς: Επανερχόμαστε στο βασικό αίτημα να προωθηθεί η εγκατάσταση ανελκυστήρων με δυνατότητα πρόσβασης σε αναπηρικά καροτσάκια σε κυβερνητικά κτίρια, από τα οποία οι ηλικιωμένοι πρέπει να εξυπηρετηθούν. Να μελετηθεί κάθε δυνατότητα συγκέντρωσης σχετικών κυβερνητικών υπηρεσιών στα ίδια κτίρια ώστε να εξυπηρετείται καλύτερα ο πολίτης.

Πολιτιστικές εκδηλώσεις και κοινωνικά δρώμενα: Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις και τα κοινωνικά δρώμενα είναι πόροι ζωής για τους ηλικιωμένους.

- Να προωθηθούν εκδηλώσεις που εξασφαλίζουν καλύτερη ποιότητα ζωής και περισσότερα προγράμματα ευημερίας των ηλικιωμένων.
- Να επανέλθει το τετραήμερο των διακοπών σε ξενοδοχεία για τους συνταξιούχους και όσους έχουν προβλήματα υγείας και να δημιουργηθούν υποδομές για προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρίες στα ξενοδοχεία.
- Να προωθηθεί η παροχή πακέτων διακοπών για τους Κύπριους συνταξιούχους όπως παραχωρούνται και για τους ξένους

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τους Ηλικιωμένους: Να εκπονηθεί νέο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τους Ηλικιωμένους, ώστε να προωθηθεί η καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των γενεών, να τονωθεί το ηθικό των ηλικιωμένων, να βελτιωθεί το βιοτικό επίπεδο και η ποιότητα ζωής τους.

Ασφάλιση συνταξιούχων οδηγών: Ένα θέμα που απασχολεί είναι η ασφάλιση συνταξιούχων οδηγών. Για τον έλεγχο της φυσικής και πνευματικής ικανότητας για οδήγηση κριτήριο πρέπει να είναι η γενική κατάσταση του ατόμου. Χρειάζεται πρόνοια ώστε η συχνότερη εξέταση, ανανέωση άδειας και ασφάλισης να μην γίνει μια ακόμη επιβάρυνση, ειδικά για τους χαμηλοσυνταξιούχους ηλικιωμένους οδηγούς, παρά μόνο αν συντρέχει λόγος. Ειδικά για την ασφάλιση, είναι παλιό αίτημα της επιτροπής να μην επιβάλλονται αυξημένα ασφάλιστρα στους ηλικιωμένους παρά μόνο αν προκαλέσουν δυστύχημα, όπως ισχύει για όλους τους ασφαλιζόμενους οδηγούς. Θεωρούμε αυτονόητο, όσο η φυσική κατάσταση ενός ηλικιωμένου ατόμου το επιτρέπει, να μην αποστερείται αυτό από τη δυνατότητα αυτόνομης διακίνησης, που είναι σημαντική για καλύτερο επίπεδο ζωής. Επιβάλλεται εξάλλου η άμεση βελτίωση των αστικών αλλά και αγροτικών συγκοινωνιών, τόσο σε κατάλληλα μέσα όσο και σε συχνότητα για εξυπηρέτηση των συμπολιτών μας. Σε αυτά θα ήταν ιδεώδες να υπήρχε άτομο επιφορτισμένο με επίβλεψη στην επιβίβαση και αποβίβαση των ηλικιωμένων. Ακόμα και εθελοντές θα μπορούσαν να επιστρατευθούν, να δώσουν βοήθεια σ' αυτό το θέμα.

Κοινωνική κάρτα: Να επανέλθει το δικαίωμα για δωρεάν μεταφορά των ηλικιωμένων, να μελετηθεί η επάνοδος και η αναβάθμιση του θεσμού της κοινωνικής κάρτας με όσο το δυνατό περισσότερες δυνατότητες πρόσβασης σε χώρους ψυχαγωγίας, μουσεία και εκδηλώσεις.

Ενίσχυση των Συμβουλίων Κοινοτικής Ευημερίας: Να ενισχυθούν τα ΣΚΕ, τα οποία έχουν υποστεί σοβαρό πλήγμα με την οικονομική δυσπραγία. Είναι ανάγκη να στηριχθούν χώροι και προγράμματα που λειτουργούν σε δήμους και κοινότητες ή εθελοντικές οργανώσεις για να προσφέρουν καλύτερη ποιότητα ζωής σε ηλικιωμένους και κυρίως μονήρεις.

Προώθηση αξιοπρεπούς διαβίωσης: Το δικαίωμα σε ποιότητα ζωής των ηλικιωμένων πρέπει να θεωρείται πραγματικά αναφαίρετο και επιβάλλεται η λήψη μέτρων για προώθησή του. Πρώτο αίτημα, η επάνοδος των συντάξεων στα προ της κρίσης επίπεδα, όπως είχε το κράτος υποσχεθεί. Πρόβλημα δημιουργήθηκε με τη μείωση της ειδικής χορηγίας (μικρής επιταγής), την κατάργηση του πασχαλινού επιδόματος σε μεγάλο αριθμό δικαιούχων και κυρίως της δωρεάν ιατρικής περίθαλψης και του δικαιώματος ελεύθερης χρήσης των δημόσιων συγκοινωνιών. Ένα θέμα που είναι καιρός που εκκρεμεί είναι η θέσπιση της παροχής σύνταξης και στους άρρενες, όταν αποβιώσει πρώτη η σύζυγος.

Στέγες ηλικιωμένων: Τονίζεται η ανάγκη να οργανωθεί πιο αποτελεσματική επιτήρηση στις στέγες ηλικιωμένων για ποιοτική διαβίωση και φροντίδα. Χρειάζεται αυστηρότερος έλεγχος στο προσωπικό, το οποίο συχνά προέρχεται από ξένες χώρες και δεν είναι σε θέση να επικοινωνεί ή να εξυπηρετεί σωστά ανθρώπους με σοβαρά ιατρικά ή ψυχολογικά προβλήματα. Επισημαίνεται ότι πρέπει να τηρείται αυστηρά η σχετική νομοθεσία.

Διεκδίκηση εκπτώσεων: Να επιδιωχθεί η διεκδίκηση εκπτώσεων για ηλικιωμένους στους λογαριασμούς της ΑΗΚ και των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας.

Στήριξη της Βουλής των Γερόντων: Το έργο της Βουλής των Γερόντων για καλύτερη ποιότητα ζωής και υγείας των ηλικιωμένων πρέπει να ενισχυθεί με την πλήρη απασχόληση της λειτουργού.

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων συζήτησε όλα αυτά τα θέματα που την απασχολούν σε συνεδρία με την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στην οποία πήραν μέρος εκπρόσωποι των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας και των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας. Παρέστησαν επίσης ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Αντρέας Φακοντής και τα μέλη της Επιτροπής βουλευτές κ. Μαριέλλα Αριστείδου, Γιώργος Περδίκης και Λίνος Παπαγιάννης.

Ο κ. Αντρέας Φακοντής τόνισε τη σημασία της λειτουργίας και του ρόλου της Βουλής των Γερόντων και επισήμανε ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων και ειδικότερα η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στην αρμοδιότητα της οποίας εμπίπτουν τα περισσότερα ζητήματα που απασχολούν τη Βουλή των Γερόντων, αποτελεί μόνιμο συμπαραστάτη και στηρίζει διαχρονικά τα αιτήματα που αποσκοπούν στην άμβλυνση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ηλικιωμένοι. Ο ίδιος, παρατηρώντας ότι διαχρονικά τα προβλήματα παραμένουν περίπου τα ίδια, δήλωσε ότι χρειάζεται περισσότερος έλεγχος της εκτελεστικής εξουσίας προκειμένου να επιτευχθούν

αποτελέσματα, γιατί είναι γνωστό πως ο ρόλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων περιορίζεται στην άσκηση του κοινοβουλευτικού ελέγχου, μέσω επιστολών της προς τους αρμόδιους υπουργούς, διαβιβάζοντας τα αιτήματα των ηλικιωμένων, όπως τίθενται ενώπιόν τους. Ο ίδιος δεσμεύτηκε όπως εξετάσει την πιθανότητα πραγματοποίησης συνάντησης των δύο επιτροπών δύο φορές το χρόνο, ώστε να παρακολουθούνται πιο στενά οι δράσεις της εκτελεστικής εξουσίας στην υποβοήθηση επίλυσης των προβλημάτων των ηλικιωμένων. Οι απαντήσεις των αρμοδίων θα ήθελα να σας πω ότι περιλαμβάνονται με κάθε λεπτομέρεια στη λεπτομερή έκθεση η οποία έχει διανεμηθεί και η οποία θα δώσει βέβαια τροφή τόσο για περαιτέρω συζήτηση όσο και για νέες συνεδρίες στις οποίες θα τεθούν διάφορα θέματα.

Κλείνοντας, αφού σας ευχαριστήσω, θα ήθελα να πω ότι η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων χαιρετίζει τη Σύνοδο υποβάλλοντας την έκθεση με την έκκληση στους αρμοδίους να προωθήσουν τα αιτήματα, ώστε να γίνει το φετινό σύνθημα **“Το αναφαίρετο δικαίωμα σε ποιότητα ζωής και υγείας”** πραγματικότητα. Όχι απλώς στο μέτρο του δυνατού. Δεν αρκούν οι συμβιβασμοί. Χρειάζεται άμεση δράση. Εχθρός του καλού είναι το καλύτερο που υπάρχει πάντα και που αξίζουν να απολαμβάνουν οι άνθρωποι που στηρίζουν για δεκαετίες τη λειτουργία του κράτους και την κοινωνία. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κυρία Πρέκα. Στο σημείο αυτό τελειώνει το πρώτο μέρος των εργασιών της Βουλής των Γερόντων. Θα κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα. Τώρα είναι σχεδόν 11.30 π.μ. και στις 12 μ. θα επανέλθουμε με τις παρεμβάσεις των εκπροσώπων των υπουργείων και θα ακολουθήσει συζήτηση και επί των δύο εκθέσεων μαζί. Σας προσκαλώ όλους για καφέ στο αίθριο της Βουλής. Διακόπτεται προσωρινά η συνεδρία.

(Ωρα διακοπής: 11.30 π.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 12.05 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Κυρίες και κύριοι, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι θα περάσει από κοντά σας ένα έντυπο, στο οποίο θα σημειώσετε τα ονόματά σας όσοι προτίθεστε να μιλήσετε για το θέμα αυτό. Είναι παράκληση οι ομιλίες σας να μην ξεπερνούν το ενάμισι λεπτό και να μη γίνονται παρεμβάσεις κατά τη διάρκεια των ομιλιών. Επίσης, θα ήταν παράκλησή μου να μη γίνονται ομιλίες για θέματα τα οποία έχουν ήδη συζητηθεί και των οποίων η συζήτηση έχει ήδη εξαντληθεί. Επίσης, σας παρακαλώ να σηκώνετε το χέρι σας για να σας δίνεται ο λόγος και όταν παίρνετε το λόγο να είστε όρθιοι, αν αυτό είναι δυνατόν, και να αναφέρετε το όνομά σας και την οργάνωση που εκπροσωπείτε, για να διευκολύνετε τις στενογράφους της Βουλής να καταγράφουν όλα όσα λέγονται στη συνεδρίαση αυτή.

Επιπρόσθετα, θα ήθελα να σας αναφέρω ότι καταγράφονται στα πρακτικά μόνο οι

ομιλίες σας και όχι άλλα κείμενα που θα καταθέσετε στη Βουλή. Θα ήταν επίσης παράκληση να αποφεύγονται τα χειροκροτήματα. Επιπλέον θα σας παρακαλούσα επίσης να απενεργοποιήσετε τα κινητά σας τηλέφωνα. Προχωρούμε με τις παρεμβάσεις των εκπροσώπων των υπουργείων, ενώ στο μεταξύ θα ετοιμάζεται και ο κατάλογος των ομιλητών. Καλώ στο βήμα τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών κ. Ηλία Μαλλή, για τη παρέμβασή του.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ: (Η. ΜΑΛΛΗΣ)

Αγαπητές κυρίες και κύριοι, Σας χαιρετώ και εγώ ως εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών. Χαίρομαι ιδιαίτερω που βρίσκομαι στη Βουλή των Γερόντων και θα προσπαθήσω με όσα θα σας πω να σας διαφωτίσω σε κάποια πράγματα, τα οποία γνωρίζω ότι σας απασχολούν.

Δεν έχουμε κάτι συγκεκριμένο ως μέτρο που ασχολείται το Υπουργείο Οικονομικών, αλλά κάποιος θα έλεγε ότι ασχολούμαστε και με όλα, γιατί είμαστε εμείς που παρέχουμε τα χρήματα και τα σχετικά κονδύλια στα άλλα υπουργεία.

Αυτό που ήθελα να σας πω είναι ότι, στα πλαίσια του προϋπολογισμού του 2017, ο οποίος έχει ετοιμαστεί και έχει ήδη κατατεθεί στη Βουλή, φαίνεται ότι η οικονομική κατάσταση της Κυπριακής Οικονομίας γενικά είναι καλύτερη. Τα δημόσια οικονομικά έχουν βελτιωθεί αισθητά και αυτό ουσιαστικά ανοίγει κάποιον, θα λέγαμε, διάδρομο, για να μπορέσει το κράτος να ανταποκριθεί στις ανάγκες που έχει ο πληθυσμός και η κοινωνία της Κύπρου και ιδιαίτερα σε ό,τι μας αφορά εδώ, για τους ηλικιωμένους. Να είστε σίγουροι ότι, στα πλαίσια της εξέτασης των προϋπολογισμών συγκεκριμένων υπουργείων που αφορά τους ηλικιωμένους, που είναι κυρίως το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Υπουργείο Υγείας, θα έλεγα, σε συζητήσεις που γίνονται για τους επιμέρους προϋπολογισμούς τους λαμβάνεται υπόψη και δίδεται προτεραιότητα σε θέματα που έχουν σχέση με τους ηλικιωμένους, γιατί θεωρούνται ότι είναι μια ομάδα η οποία σίγουρα χρειάζεται στήριξη και αυτό το πράγμα θα ήταν καλό να καταγραφεί. Απ' εκεί και πέρα τούτο που θα σας έλεγα είναι ότι έχει αποδειχθεί γενικά ότι, όταν την έννοια της κοινωνικής συνοχής δεν την έχουμε μέσα στα πλαίσια των στρατηγικών σχεδιασμών της οικονομίας, αυτό δεν είναι ορθό, και έχει αποδειχθεί όχι μόνο στην Κύπρο αλλά και σε άλλες χώρες ότι η κοινωνική συνοχή είναι πολύ σημαντική. «Κοινωνική συνοχή», όταν λέμε, εννοούμε σαφώς και οι ηλικιωμένοι να είναι ουσιαστικά ενταγμένοι στην κοινωνία, να έχουν όλα αυτά τα οποία πρέπει να έχουν, για να μπορούν να ζουν με μια αξιοπρεπή διαβίωση, όλα αυτά τα οποία λέχθηκαν και προηγουμένως.

Επιμέρους θέματα, στα γρήγορα:

Η βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που αφορά όλους, έχει πάει στο 2080, πράγμα το οποίο είναι καλό, γιατί ουσιαστικά δίνει μια επάρκεια στις συντάξεις.

Για την υγεία δεν θα πω, τα είπε η Γενική Διευθύντρια. Η συζήτηση για τα νομοσχέδια ξεκινά ούτως ή άλλως την Πέμπτη, το νομοσχέδιο αυτονομησης των νοσοκομείων και του Γενικού Σχεδίου Υγείας. Απ' εκεί και πέρα πρέπει να σας πω ότι ένα σημαντικό σημείο - εντάξει, αυτό δεν ξέρω πώς θα το πάρετε- το προσδόκιμο ζωής της Κύπρου έχει ανέβει τα τελευταία χρόνια και αυτό είναι θετικό, γιατί ανέβηκε και η ποιότητα ζωής. Παρότι είχαμε την οικονομική κρίση, τα τελευταία στοιχεία δείχνουν ότι οι άντρες ζουν με προσδόκιμο ζωής μέχρι τα 80 -μέσος όρος είναι αυτός- και οι γυναίκες στα 85. Δεν είναι τα ψηλότερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά είναι από τα ψηλότερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Να μας εξηγήσεις, κύριε Μαλλή, και γιατί να έχουν πέντε χρόνια παραπάνω οι γυναίκες. Για ποιο λόγο;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ: (Η. ΜΑΛΛΗΣ)

Δεν γνωρίζω, δεν το γνωρίζω αυτό, μάλλον είναι θέμα της ιατρικής, κύριε Αδάμου, τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Α, επειδή ξέρω για ποιο λόγο, είπα και εγώ μήπως υπάρχει και κάτι άλλο που δεν το ξέρω.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ: (Η. ΜΑΛΛΗΣ)

Εντάξει. Λοιπόν, τώρα εγώ θα σας έλεγα το εξής, ότι σίγουρα μπορούν να βελτιωθούν τα δεδομένα για την Κύπρο -και μιλώ για τα οικονομικά δεδομένα και τα λοιπά- σίγουρα μπορούν να βελτιωθούν, χρειάζεται προσπάθεια από όλα τα κοινωνικά σύνολα και από όλους μας. Απ' εκεί και πέρα η βελτίωση μπορεί να έλθει μέσω καλύτερης οργάνωσης, πιο αποτελεσματικών διαδικασιών, σίγουρα προώθηση της μηχανογράφησης σε όλη τη δημόσια υπηρεσία. Και ουσιαστικά προς αυτή την κατεύθυνση εργάζεται το Υπουργείο Οικονομικών, έτσι ώστε να κάνει πιο αποτελεσματική και πιο αποδοτική την οικονομία και φυσικά εξυπακούεται και την κοινωνία, στην οποία υπαγόμαστε όλοι και κυρίως η ομάδα των ηλικιωμένων, η οποία είναι μια, θα έλεγα, ευαίσθητη ομάδα. Σε κάποια πράγματα, τα οποία άκουσα σήμερα εδώ πέρα, στα παραπάνω έχετε απόλυτο δίκαιο, δεν θα τα ξαναπώ, αλλά το θέμα είναι να έχουμε τους οικονομικούς πόρους να τα υλοποιήσουμε, με ιεράρχηση και με βάση τα δεδομένα τα οποία μπορεί η κυπριακή οικονομία και η χώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κύριε Μαλλή. Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών, κ. Γεώργιος Χρυσ αφίνης.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ: (Γ. ΧΡΥΣΑΦΙΝΗΣ)

Κύριε Πρόεδρε, Κυρίες και κύριοι, Να εκφράσω καταρχάς τη χαρά μου που απευθύνομαι και εγώ ενώπιον της Βουλής των Γερόντων.

Θα προσπαθήσω να είμαι πολύ σύντομος στην παρέμβασή μου, η οποία περιορίζεται στους προσφυγικούς κυβερνητικούς οικισμούς, για τους οποίους η κ. Πρέκα έκαμε μια αναφορά ότι εκεί συνωστίζονται οι ηλικιωμένοι, οι οποίοι έχουν επιβαρυνθεί και με τα κατάλοιπα της τουρκικής εισβολής τα τελευταία σαράντα χρόνια, μετά το 1974.

Παρά την οικονομική κρίση, να τονίσουμε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών στους προϋπολογισμούς του έχει περιλάβει σημαντικές πιστώσεις για τη βελτίωση της κατάστασης στους προσφυγικούς οικισμούς. Συγκεκριμένα, έχουν περιληφθεί δαπάνες για το 2017 - για να ασχοληθούμε με το έτος που πλέον είμαστε πολύ κοντά - €5.400.000 για συνέχιση έργων στους κυβερνητικούς οικισμούς, καθώς και €11.400.000 περίπου για την έναρξη νέων έργων. Πολύ σύντομα, να πούμε ότι αυτά αφορούν κυρίως στην κατασκευή φρεατίων και στην εγκατάσταση ανελκυστήρων, συγκεκριμένα οκτώ στη Λευκωσία, επτά στη Λεμεσό και επτά στη Λάρνακα, σε πολυκατοικίες, καθώς και έχει ληφθεί πρόνοια για κατασκευή ραμπών, συγκεκριμένα είκοσι επτά στη Λευκωσία, δεκαεπτά στη Λάρνακα και έξι στη Λεμεσό. Σ' αυτά να διευκρινίσουμε ότι δεν περιλαμβάνονται οι πιστώσεις που αφορούν αναδόμηση, εκ νέου δηλαδή ανέγερση των πολυκατοικιών που βρίσκονται στους κυβερνητικούς οικισμούς. Αυτά τα λίγα από εμένα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κύριε Χρυσ αφίνη. Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, κ. Πέτρος Ξενοφώντος.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ: (Π. ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ)

Κύριε Πρόεδρε, Αγαπητοί κυρίες και κύριοι, Εκ μέρους του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων θέλω να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση να παραστούμε σήμερα στη Σύνοδο της Βουλής των Γερόντων και να σας μεταφέρω επίσης τις ευχαριστίες του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων για τη μέχρι σήμερα προσφορά σας στον τόπο μας.

Όπως γνωρίζετε, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία η ασφάλιση για την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος είναι υποχρεωτική. Περαιτέρω, το νομικό πλαίσιο και το ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τις ασφαλιστικές εταιρείες δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Υπουργείου

Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αλλά στην Έφορο Ασφαλίσεων που υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομικών, η οποία είναι και η πιο αρμόδια να τοποθετηθεί επί του θέματος της ασφάλισης των οδηγών.

Όσον αφορά τα υπόλοιπα θέματα και αιτήματά σας σε σχέση με τη διακίνηση και την κοινωνική κάρτα, εκτιμώ ότι αυτά θα διαβιβαστούν από την ολομέλεια της Βουλής των Γερόντων στα αρμόδια υπουργεία για ενέργειες και ως εκ τούτου αναμένουμε τα αιτήματά σας, για να τα προωθήσουμε αναλόγως. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κύριε Ξενοφώντος. Λοιπόν, ακολουθεί συζήτηση με βάση τον κατάλογο των ομιλητών. (Κατάλογος με τα μέλη της Βουλής των Γερόντων επισυνάπτεται ως Παράρτημα αρ. 1). Είπαμε και προηγουμένως, σας παρακαλώ πολύ, θα εκφωνώ τα ονόματα, θα λέτε από ποιον μη κυβερνητικό οργανισμό είστε και θα κάνετε σύντομα την τοποθέτησή σας. Η κ. Κλαίλια Σουρμελή Σκοτεινού.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ:
(ΚΛ. ΣΟΥΡΜΕΛΗ ΣΚΟΤΕΙΝΟΥ)

Καλημέρα. Δεν έχω τίποτα να προσθέσω, γιατί οι δύο Πρόεδροι των επιτροπών τα έχουν παρουσιάσει τα προβλήματα σαφέστατα και μόνο εύχομαι στην επόμενη Βουλή των Γερόντων να μην έχουμε τα ίδια ακριβώς προβλήματα, αλλά τουλάχιστον μερικά από αυτά να έχουν επιλυθεί. Ο λόγος που θα ήθελα να κάνω αυτή την παρέμβαση είναι γιατί χαίρομαι και χαιρετίζω την παρουσία των μαθητών στη Βουλή των Γερόντων και να τους συγχαρώ για το ενδιαφέρον τους, γιατί με αυτό τον τρόπο υλοποιείται αυτή η επιθυμία για γεφύρωση του χάσματος των δύο γενεών. Η παρουσία τους εδώ δείχνει το σεβασμό προς την τρίτη ηλικία. Ευχαριστούμε που είσαστε εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κυρία Σκοτεινού. Ο κ. Μιχαλάκης Γεωργίου. Όσοι από εσάς μπορείτε, να στέκεστε όρθιοι, για να σας βλέπουν οι άλλοι.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ: (Μ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Καλημέρα σας. Εγώ είχα υποβάλει και στις προηγούμενες συνεδριάσεις της Βουλής των Γερόντων ένα αίτημα, το οποίο είναι για τις ηλικιωμένες πολύτεκνες μάνες. Έπαιρναν μία σύνταξη €336 και έπαιρναν και το μικρό επίδομα της μάνας. Απεκόπη αυτό το επίδομα. Στην αρχή που ο κ. Αναστασιάδης ανέλαβε την Προεδρία, στη «Γιορτή της Μάνας», μας είπε και μας υποσχέθηκε ότι θα το επαναφέρει. Πάλι το θέτω και ζητώ όπως επανέλθει το επίδομα μάνας. Έπαιρναν €336 και έπαιρναν και τις 68 λίρες για ενίσχυση αυτού του

επιδόματος και είναι προς τιμήν της μάνας η οποία έκαμε τέσσερα, πέντε, έξι παιδιά και ζητούμε επαναφορά του επιδόματος μάνας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Εγώ σας ευχαριστώ. Η κ. Ανδρούλα Πασχαλίδου.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΠΟΣΕΗ): (Α. ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ)

Να πω ότι όταν ιδρύσαμε την οργάνωσή μας ήμασταν όλοι τριάντα-τριάντα πέντε χρόνων και τώρα είμαστε εμείς σ' αυτή την ηλικία. Επιγραμματικά θα πω. Είχα το επίδομα της πολύτεκνης μάνας, με πρόλαβε ο συνάδελφος. Στα επιμορφωτικά μαθήματα οι συνταξιούχοι μπορούσαν να παρακολουθούν τα μαθήματα δωρεάν. Τώρα, όταν είναι εξήντα τριών χρόνων πρέπει να πληρώνουν. Παρακαλούμε να επανέλθει αυτό το προνόμιο που είχαμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Κυρία Πασχαλίδου, για ποια μαθήματα;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ: (Α. ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ)

Επιμορφωτικά μαθήματα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, νυκτερινά συνήθως, γίνονται και μέρα. Η μείωση του ποσού για τα φάρμακα και στις πάνες στους ηλικιωμένους που έχουν απόλυτη ανάγκη δημιουργεί προβλήματα, γιατί αναγκάζονται να τις έχουν όλη την ημέρα, με αποτέλεσμα αυτό να έχει επιπτώσεις στην υγεία τους.

Πληροφορούμαστε ότι σε κάποιους δήμους, η αποκοπή σκυβάλων είναι δωρεάν πάνω από μια ηλικία. Αν είναι συνταξιούχοι εβδομήντα χρόνων αφαιρείται ένα ποσό και πάνω από εβδομήντα πέντε χρόνων είναι τελείως δωρεάν. Πόσοι είναι οι συνταξιούχοι πάνω από εβδομήντα πέντε και ογδόντα χρόνων που ζουν και πρέπει να πληρώνουν φόρο για σκύβαλα, όταν είναι και μονήρεις στο σπίτι και δεν έχουν άλλα άτομα στην οικογένεια;

Πήρα αυτό το φυλλάδιο και δυσκολεύτηκα να το διαβάσω και αυτό το έχω ακούσει και από πολλούς ηλικιωμένους. Συνήθως οι ηλικιωμένοι έχουν πρόβλημα και ακοής και όρασης. Αν είναι άσπρο χρώμα η βάση και τα γράμματα σκούρα, μπορεί ένας να το διαβάσει. Αν είναι έγχρωμα και άσπρα τα γράμματα δυσκολεύεται να τα διαβάσει. Παρακαλώ, δέστε το και ρωτήστε και άλλους ηλικιωμένους αν μπορούν να διαβάσουν πολύχρωμα φυλλάδια.

Επίσης, ένα άλλο παράπονο που μας λένε οι ηλικιωμένοι είναι ότι στα μέσα μαζικής ενημέρωσης όταν μιλούν, κάποιοι εκφωνητές μιλούν πολύ γρήγορα, με αποτέλεσμα να μην

μπορούν να παρακολουθήσουν, ενώ έχουμε εκφωνητές που είναι πάρα πολύ καλοί και μιλούν με κανονικό ρυθμό.

Κάποιοι όταν αφυπηρετούν στα εξήντα τρία χρόνια τους η σύνταξή τους μειώνεται κατά 12% από τη σύνταξή τους και αυτή τη σύνταξη παίρνουν μέχρι να πεθάνουν. Είναι σωστό, τουλάχιστον όταν γίνουν εξήντα πέντε χρονών, που παίρνουν όλοι πλήρη σύνταξη, να παίρνουν την πλήρη σύνταξή τους. Αν για οποιοδήποτε λόγο σταματούν στα εξήντα τρία και τους αποκόπεται το 12%, στα εξήντα πέντε να παίρνουν τη σύνταξη που έβαζαν για σαράντα πέντε- πενήντα χρόνια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Αυτή τη στιγμή η αποκοπή είναι μόνιμη. Το ξέρετε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ: (Α. ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ)

Και είναι μόνιμη η αποκοπή και είναι αδικία, διότι κατέβαλλαν εισφορές για πολλά χρόνια. Οι κτηματικοί φόροι είναι διπλοί. Μας υποσχέθηκαν ότι από το 2017 θα σταματήσουμε να πληρώνουμε διπλούς φόρους και στα δημαρχεία και στο φόρο εισοδήματος. Παρακαλούμε να τονιστεί αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Όχι, έληξε αυτό το θέμα.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ: (Α. ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ)

Έκλεισε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Βέβαια. Πληρώσατε φέτος φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας στο κράτος για τελευταία φορά. Από του χρόνου θα πληρώνετε μόνο το τοπικό τέλος, των δήμων ή των κοινοτήτων.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ: (Α. ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ)

Ευχαριστώ. Για τις οικιακές βοηθούς πρέπει να απαιτήσουμε να ξέρουν τουλάχιστον ελληνικά. Δεν είναι μόνο με το να δείχνει ο ηλικιωμένος στην οικιακή βοηθό τι θέλει και, αν καταλάβει, να του δώσει αυτό που θέλει. Πιστεύω ότι αρκετά χρόνια ανέχθηκαν πολλές οικιακές βοηθούς που δεν μπορούσαν να επικοινωνήσουν τουλάχιστον. Ένα από τα προβλήματα που αναφέρθηκαν προηγουμένως είναι και το θέμα της μοναξιάς των

ηλικιωμένων. Όταν δεν μπορεί να μιλήσει, να επικοινωνήσει, πώς θα περάσει όλη την ημέρα του ο ηλικιωμένος;

Για τις επισκέψεις στο γιατρό αποκόπτεται ένα ποσό από το μισθό των δημοσίων υπαλλήλων για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Αυτό μπορεί να είναι και €300 και €400 και €500 το χρόνο και, όταν ο δημόσιος υπάλληλος πάει για επισκέψεις στο γιατρό, για αναλύσεις, για φάρμακα, πληρώνει ξανά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτές είναι οι συμπληρωμές, κυρία Πασχαλίδου. Είναι οι συμπληρωμές που αφορούν την επίσκεψή σας στο γενικό γιατρό, στον ειδικό γιατρό, στα φάρμακα, στις αναλύσεις και στις Πρώτες Βοήθειες. Είναι τούτο που καμιά φορά ακούτε που κάμνουμε κριτική και φωνάζουμε, ότι εισπράττονται ορισμένα εκατομμύρια το χρόνο από αυτές τις αποκοπές και η άποψή μας και η πίεση που ασκούσαμε είναι ότι πρέπει να επανεπενδύονται στον τομέα της υγείας, πράγμα που δεν γίνεται σήμερα. Είναι σωστό αυτό που λέτε. Να σας θυμίσω εδώ ότι και με το ΓΕΣΥ, για το οποίο αρχίζουμε τη συζήτηση του νομοσχεδίου, όπως σας έχω πει, μεθαύριο, θα υπάρχουν συμπληρωμές για ορισμένες ενέργειες που θα κάνουμε ως ασφαλισμένοι. Να σας πω μία, παραδείγματος χάριν. Είστε γραμμένη σε γενικό γιατρό και αρρωστήσατε και δεν θέλετε να πάτε στο γενικό γιατρό, θέλετε να πάτε απευθείας στον ειδικό γιατρό. Εκεί θα πληρώνετε ένα τέλος, διότι επιλέξατε να παρακάμψετε τον προσωπικό σας γιατρό. Θα υπάρχουν και ορισμένα τέλη για καινοτόμες θεραπείες και άλλα πράγματα τα οποία... Τούτα φυσικά δεν είναι τελικά, είναι το νομοσχέδιο για το οποίο αρχίζουμε τη συζήτηση μεθαύριο. Πολλά από αυτά μπορεί να αλλάξουν. Ακόμα δεν έχουμε καταλήξει και πόσο είναι το ποσοστό που θα σας αποκόπτεται, όχι μόνο στους εργαζόμενους, αλλά και τους συνταξιούχους, για να γίνεται ο σφαιρικός προϋπολογισμός που λέγεται για το Γενικό Σύστημα Υγείας. Αυτά όλα δεν είναι της παρούσης να τα κουβεντιάσουμε, γιατί δεν ξέρουμε επακριβώς αριθμούς ούτε στο νομοσχέδιο υπάρχουν αριθμοί. Οι αριθμοί θα έρθουν με τους κανονισμούς. Απλώς είναι τη φιλοσοφία που θα συζητήσουμε αύριο την Πέμπτη, προκειμένου να τα ψηφίσουμε για να μπορούν να εφαρμοστούν στα χρονοδιαγράμματα που έχουν τεθεί το 2020. Λοιπόν, παρακαλώ, συνεχίστε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ: (Α. ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ)

Ναι. Το άλλο είναι ότι δεν υπάρχουν μέσα συγκοινωνίας για να πάει ένας ηλικιωμένος από το χωριό του στο νοσοκομείο. Πρέπει να κατεβεί στη στάση να πάρει λεωφορείο - αν υπάρχει λεωφορείο - να πάρει άλλο λεωφορείο, να πάει να κάμει τις αναλύσεις του και να ξανάρθει άλλη μέρα, δεύτερη ταλαιπωρία, για να δει το γιατρό του με τα αποτελέσματα των

αναλύσεων. Παραδεχόμαστε ότι υπάρχουν δυσκολίες, αλλά πρέπει κάπου οι αρμόδιοι να δουν τις δυσκολίες που έχουν οι ηλικιωμένοι. Και εφόσον μιλούμε για αξιοπρεπή διαβίωση και ποιότητα ζωής, από τα βασικά θέματα είναι η υγεία και η κοινωνική ένταξη. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κυρία Πασχαλίδου. Θα ήθελα να παρακαλέσω τους επόμενους - δεν διέκοψα την κ. Πασχαλίδου - επειδή είστε αρκετοί που πρέπει να μιλήσετε, ενάμισι λεπτό, δύο λεπτά. Μην παίρνετε τόσο πολύ χρόνο, γιατί τον στερείτε από τους επόμενους. Ο κ. Χαράλαμπος Κωνσταντίνου, παρακαλώ. Παρακαλώ κύριε Κωνσταντίνου.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΕΝΩΣΗΣ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (Ε.ΚΥ.ΣΥ): (Χ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ)

Κύριε Πρόεδρε, αξιότιμοι προσκεκλημένοι, Συνάδελφοι, συναδέλφισσες, Η καθιέρωση της παγκόσμιας μέρας κατά της κακοποίησης των ηλικιωμένων με τη στήριξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας θέτει ευθύνες στις κυβερνήσεις για αξιοπρεπείς σύνταξη, ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο και κοινωνική προστασία.

Στην Κύπρο, η μέριμνα για τους συνταξιούχους μας, κατά την άποψή μου, δεν είναι ικανοποιητική. Δυστυχώς, τα προβλήματα που ταλανίζουν τους ηλικιωμένους της χώρας μας είναι πολλά. Ένα από αυτά, είναι η συνεχής μείωση των κυβερνητικών γηροκομείων και οι χρεώσεις των ιδιωτικών γηροκομείων που είναι έξω από τις οικονομικές δυνατότητες των χαμηλοσυνταξιούχων μας. Δυστυχώς, δεν παρέχεται ούτε η ανάλογη κατ' οίκον φροντίδα. Οι υπερήλικες που μένουν στις πολυκατοικίες σε κυβερνητικούς οικισμούς, ιδιαίτερα σε αυτές που δεν υπάρχουν ανελκυστήρες, αντιμετωπίζουν προβλήματα διακίνησης. Οι υποσχέσεις των κυβερνητικών τμημάτων για τοποθέτηση ανελκυστήρων κινούνται με πολύ αργούς ρυθμούς. Πρέπει να τοποθετηθούν άμεσα και σε όλες τις πολυκατοικίες των συνοικισμών, ανελκυστήρες γιατί αύριο μπορεί να είναι αργά. Τα προβλήματα της οικονομικής κρίσης και οι επιπτώσεις τους, ταλανίζουν κυρίως τους χαμηλοσυνταξιούχους λόγω των διαφόρων αποκοπών. Θεωρούμε ότι, πρέπει να δοθεί δικαίωμα για υποβολή αίτησης για επανάκτηση του δικαιώματος της μικρής επιταγής σ' αυτούς που το εισόδημά τους είναι κάτω από το όριο της φτώχειας και κακώς, κατά τη γνώμη μας, υπολογίζονται όλοι οι τόκοι, αφού κάποιες αποταμιεύσεις τους έχουν ως προορισμό τα μελλοντικά προβλήματα υγείας τα οποία δεν εξυπηρετούνται από τα κυβερνητικά νοσηλευτήρια που συνεχώς αποδυναμώνονται. Αυτοί που ευθύνονται για την οικονομική κρίση και τις συνέπειες της μένουν ατιμώρητοι. Το ίδιο και οι φοροφυγάδες των εκατομμυρίων και όμως, στοχοποιούνται οι χαμηλοσυνταξιούχοι με αφαίρεση της μικρής επιταγής. Μας λένε, η

οικονομία πάει καλά. Αν έτσι έχουν τα πράγματα δώστε στους χαμηλοσυνταξιούχους πίσω ό,τι τους αποκόπηκε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Κωνσταντίνου. Ο κ. Αντώνης Δημητριάδης.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ: (Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ)

Αντώνης Δημητριάδης, Πρόεδρος της Οργάνωσης Πρεσβυτέρων Πολιτών Κύπρου.

Βλέποντας και συζητώντας σήμερα τα διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε διαπιστώνουμε ότι τα πλείστα είναι θέματα τα οποία επαναλαμβάνουμε.

Πέρσι, είχα ζητήσει από τη θέση αυτή να συνεχίσουμε κατά τη διάρκεια του χρόνου ούτως ώστε τα προβλήματα να τα παρακολουθούμε στενά με τα διάφορα υπουργεία για να μπορούμε να έχουμε καλύτερη παρακολούθηση. Η απόφαση για τη μερική απασχόληση της λειτουργού της Βουλής των Γερόντων δεν βοηθά και μας φέρνει τόσες δυσκολίες. Αναμένουμε ότι σύντομα θα λυθεί το θέμα τούτο και ζητούμε από την υπουργό όπως εξευρεθούν τα επιπρόσθετα κονδύλια που χρειάζονται.

Παρατηρούμε την πρόοδο της κυβέρνησης σε θέματα που αφορούν τους προσφυγικούς οικισμούς. Καλύφθηκε, νομίζω δεν θα προχωρήσω πάνω στο θέμα τούτο για να μην επαναλαμβάνουμε τους εαυτούς μας.

Καθυστερεί το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τους Ηλικιωμένους. Ευελπιστούμε ότι σύντομα θα περατωθεί η ανανέωση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης και σύντομα θα μας καλέσουν για συνεδρία της επιτροπής. Η ασφάλιση των οχημάτων έχει καλυφθεί. Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει ειδικός Έφορος επί των Ασφαλίσεων, νομίζω ότι θα πρέπει να κάνουμε συνάντηση.

Οι τόκοι, θα πρέπει να παραδεχθούμε ότι είναι πράγματι πολύ βοηθητικό εισόδημα. Αν και οι θέσεις μας είναι, τόκοι για ηλικιωμένους θα έπρεπε να τυγχάνουν ειδικής μεταχείρισης, εντούτοις θεωρούμε το θέμα περίπλοκο και θα πρέπει να βρεθεί τρόπος και να συζητηθεί ευρύτερα. Συνταξιούχοι ή οιονδήποτε άλλο πρόσωπο που έχει τόκους και εισόδημα ύψους κάτω από δώδεκα χιλιάδες ευρώ, δικαιούνται να διεκδικήσουν το 27% του 30% που τους έχει αφαιρεθεί από τόκους για την άμυνα. Η διεκδίκηση γίνεται με τη συμπλήρωση ειδικών εντύπων από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Γίνονται συνεχώς παράπονα και διαμαρτυρίες για το μικρό 'τσεικούδι', αλλά και άλλα επιδόματα. Η κυβέρνηση εκείνο που απλώς έκαμε είναι η εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας και το δίνει εκεί και μόνο σε πρόσωπα που το δικαιούνται σύμφωνα πάντα με τα σχετικά οικονομικά κριτήρια. Το μικρό 'τσεικούδι' δίνεται προς τιμήν της κυβέρνησης βάσει του παλαιού ορίου φτώχειας των €10.324 και όχι του σημερινού των €8.870.

Το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα είναι γνωστό. Καταβάλλεται σε πρόσωπα κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, συνιστά εγγύηση επιβίωσης. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι το ΕΕΕ δεν πρόκειται να καταβάλλεται για μεγάλο χρονικό διάστημα αλλά μέχρι να επανέλθει η αναπτυξιακή οικονομία και να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας. Το ΕΕΕ δεν λύνει όλα τα προβλήματα. Πολλοί εκμεταλλεύονται το θέμα αυτό και εργάζονται χωρίς να δηλώνονται από τον εργοδότη τους. Αντιλαμβανόμεθα ότι, στόχος του υπουργείου τώρα είναι να πάψει να επιχορηγεί την ανεργία με όλες τις δυσμενείς συνέπειες στην οικονομία, να μην δημιουργούμε μόνιμα ανέργους, αλλά να επιχορηγεί την εργασία με χρηματοδότηση του εργατικού κόστους για τους λήπτες του ΕΕΕ που προσλαμβάνουν στην υπηρεσία.

Συγχαίρουμε την κυβέρνηση και την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης δημογραφίας και οικογενειακής πολιτικής και η σύσταση του σχετικού φορέα στο δημογραφικό πρόβλημα είναι πλέον ένα μεγάλο ευρωπαϊκό πρόβλημα και παρακολουθούμε μέσω των ευρωπαϊκών επαφών μας τις εξελίξεις. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Δημητριάδη. Ο κ. Γεώργιος Λουκά. Παρακαλώ, κύριε Λουκά.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: (Γ. ΛΟΥΚΑ)

Κύριε Πρόεδρε, Αγαπητοί συνάδελφοι, Οι λίστες αναμονής, ένα από τα κύρια αιτήματα αυτής της Βουλής, σε όλες τις προηγούμενες συνόδους, αντί να περιοριστούν έχουν μεγαλώσει και για μια επίσκεψη σε έναν ειδικό γιατρό χρειάζεσαι τουλάχιστον ενάμισι χρόνο. Άσε, που κάποιους ασθενείς πρέπει να τους βλέπει ο γιατρός κάθε ένα-δυό μήνες. Οι λίστες αναμονής για χειρουργικές επεμβάσεις είναι μακροχρόνιες και εξαναγκάζει πολλούς ασθενείς να καταφεύγουν σε ιδιωτικές κλινικές με πολύ ψηλό κόστος ή αν δεν έχουν να πληρώσουν είναι καταδικασμένοι να αποθάνουν. Για να σωθούν ανθρώπινες ζωές από τις λίστες αναμονής μέχρι την εφαρμογή του Γενικού Σχεδίου Υγείας το 2020, οι λίστες αναμονής επιβάλλεται να μειωθούν δραστικά και αυτό είναι ευθύνη και υποχρέωση του κράτους. Η Κύπρος βρίσκεται ανάμεσα στις τελευταίες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά τις δαπάνες για τους ηλικιωμένους και ανάπηρους και όσους υποφέρουν από χρόνιες ασθένειες. Σύμφωνα με έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Οικονομικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με τα συστήματα υγείας και της μακροχρόνιας φροντίδας στα κράτη-μέλη, οι δαπάνες στην Κύπρο έφθαναν το 2013 στο 0,3%, ενώ ο μέσος όρος στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι 2%. Η έκθεση της επιτροπής επισημαίνει πως στην Κύπρο υπάρχει έλλειψη κρατικών υποδομών για την

μακροχρόνια φροντίδα ηλικιωμένων, ασθενών και αναπήρων. Η έκθεση προβλέπει πως το 2050, τα άτομα που θα χρειάζονται βοήθεια θα υπερδιπλασιαστούν. Άρα, επιβάλλεται η λειτουργία κρατικών υποδομών.

Μια άλλη αδυναμία της κρατικής πολιτικής στον τομέα μας, στον τόπο μας, είναι η έλλειψη λειτουργίας σωστών κέντρων αποκατάστασης αναπήρων, ώστε ένας αριθμός αναπήρων να μπορέσει να ενταχθεί στο εργατικό δυναμικό της χώρας για να είναι... για να γίνει εξοικονόμηση κονδυλίων για τις δαπάνες, για όσους χρειάζονται βοήθεια για καλύτερη ποιότητα ζωής και υγείας. Δεν αμφισβητώ τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα Υπουργεία Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας, όμως τα προβλήματα παραμένουν εκεί, είτε λόγω φόρτου εργασίας είτε λόγω της οικονομικής κρίσης και ο κόσμος εξακολουθεί να υποφέρει.

Τέρμα πια στις μειώσεις των μισθών και των συντάξεων. Η κυβέρνηση από το 2013, έχει μειώσει τους μισθούς και τις συντάξεις για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης για την οποία ευθύνονται άλλοι. Οι μειώσεις στις συντάξεις και η κάθε μορφή φορολογίας που έχει επιβληθεί τα τελευταία χρόνια, έχουν δημιουργήσει σοβαρότατα προβλήματα επιβίωσης σε μεγάλο αριθμό συμπατριωτών μας. Το Υπουργείο Οικονομικών διατυμπανίζει καθημερινά πως έχει ξεπεραστεί η κρίση και έχει αρχίσει η ανάκαμψη της οικονομίας, ενώ οι μειώσεις στις συντάξεις εξακολουθούν να ταλανίζουν τους συνταξιούχους. Για να αποδείξει η κυβέρνηση τα λεγόμενά της, θα πρέπει εδώ και τώρα να τερματιστούν πρώτον: η έκτακτη εισφορά, αυτό θα γίνει, οι μειώσεις στις συντάξεις, η εισφορά για την κρατική περίθαλψη, η φορολογία στην ακίνητη ιδιοκτησία, η φορολογία 30% επί των τόκων των καταθέσεων. Όλες αυτές οι αποκοπές συμποσούνται στο ποσό του 15%. Αν λογαριάσουμε και την αποκοπή της αναλογικής και τους φόρους τους άλλους, τον κρατικό φόρο, είναι 40%. Η κυβέρνηση δεν μπορεί να μιλά για ευημερία των οικονομικών δεικτών, ενώ ο κόσμος εξακολουθεί να υποφέρει από τα λάθη άλλων. Σίγουρα χρειάζεται συνεχής μελέτη των προβλημάτων των ηλικιωμένων τόσο από τις επιτροπές Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής όσο και από τις δικές μας επιτροπές για να παρακολουθούμε αν γίνεται κάποια πρόοδος. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Κυρίες και κύριοι, σας παρακαλώ πάρα πολύ, μην με αναγκάζετε να σας διακόπτω, δεν θέλω να το κάνω, το όριο του ενάμισι λεπτού. Στους υπολογισμούς που εκάμετε, κύριε Λουκά, έν' καλά να αφαιρέσετε την έκτακτη εισφορά που τελειώνει με το τέλος του χρόνου και το τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας που καταργήθηκε. Αυτά αφαιρέστε τα για να βγάξετε σωστούς αριθμούς.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: (Γ. ΛΟΥΚΑ)

Το ξέρουμε κ. Πρόεδρε, και την έκτακτη εισφορά μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Η κ. Πραξιτέλους, παρακαλώ.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ (ΣΠΑΒΟ): (Ε. ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ)

Οι ανάγκες των καιρών έχουν περιθωριοποιήσει την τρίτη ηλικία που βρίσκεται αντιμέτωπη με πολλαπλά προβλήματα, οι χαμηλές συντάξεις, της στερεί τα απαραίτητα προς το ζην και την καταδικάζει σε μια μονότονη απομονωμένη ζωή κυρίως σε όσους κατοικούν στην πόλη.

Το ανύπαρκτο σύστημα υγείας την καταδικάζει σε πρόωρο θάνατο, αφού οι περισσότεροι δεν έχουν τα αναγκαία χρήματα για να αποταθούν στις ιδιωτικές υπηρεσίες για υποστήριξη και θεραπεία και το κράτος ακόμα να λειτουργήσει ένα υγιές σύστημα για το λαό του. Σήμερα, η τρίτη ηλικία αποτελεί μια παραμελημένη ομάδα στην κοινωνία και έχει ανάγκη ιδιαίτερης προσοχής ως προς το θέμα της οικογενειακής βίας.

Ένα ποσοστό 5% των θυμάτων και θυτών οικογενειακής βίας είναι ηλικιωμένα άτομα και για κάθε δύο ηλικιωμένα θύματα οικογενειακής βίας, το ένα είναι θύμα σωματικής κακοποίησης. Η κακοποίηση ηλικιωμένων, περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα κακόβουλων ενεργειών όπως, σωματική κακοποίηση, συναισθηματική βία, εκμετάλλευση, κλοπή, απάτη, κατάχρηση και ανάρμοστη χρήση επιρροής για τον έλεγχο των χρημάτων ή της περιουσίας των ηλικιωμένων. Και ως εκ τούτου, η τρίτη ηλικία που αγωνίστηκε τόσα χρόνια κάτω από αντίξοες συνθήκες για να δημιουργήσει μια οικογένεια, ένα κράτος, μία χώρα, είναι καταδικασμένη να περάσει τα τελευταία χρόνια της ζωής της μέσα στην ανέχεια, την ταπείνωση και την απομόνωση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ πολύ. Η κ. Καραϊσκάκη, του Συνδέσμου της νόσου Αλτσχάϊμερ.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ ΑΛΤΣΧΑΙΜΕΡ: (Ε. ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ)

Εγώ είμαι η Ελένη Καραϊσκάκη, Πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Στήριξης Ατόμων της Νόσου Αλτσχάϊμερ, στη Λάρνακα. Ήθελα να αναφέρω ότι εδώ και είκοσι χρόνια δημιουργήσαμε τον Σύνδεσμο της Νόσου Αλτσχάϊμερ, τέσσερις κοπέλες από τις οποίες, οι τρεις είχαν τους συζύγους τους, εγώ είχα τον πατέρα μου με τη νόσο.

Ένα παράπονο έχω ότι, τόσα χρόνια προσπαθούμε να κάμουμε ένα, να δημιουργήσουμε ένα Κέντρο Ημέρας για τους ασθενείς με Αλτσχάϊμερ που γνωρίζετε ότι το Αλτσχάϊμερ ξεκινά από τα 65 χρόνια τους. Δυστυχώς, μέχρι στιγμής ούτε οι τοπικές αρχές, ούτε το κράτος, ούτε η Επαρχιακή Διοίκηση δεν μας βοήθησαν. Ξεκινήσαμε από τον τότε Υπουργό Υγείας κ. Χαραλάμπους, μετά τον κ. Πατσαλίδη, τον κ. Μαλά και τον τωρινό. Μέχρι στιγμής δεν έχουμε καμιά υποστήριξη. Θέλουμε να δημιουργήσουμε τούτο το Κέντρο Ημέρας για να φέρνουν τους ασθενείς τα παιδιά τους το πρωί και να τους παίρνουν το απόγευμα. Έχουμε μια φροντίστρια η οποία πηγαίνει στα σπίτια των ασθενών να τους κάνει μπάνιο, να τους φέρει τα φάρμακά τους, να τους κρατήσει μια συντροφιά και εμείς οι εθελόντριες πληρώνουμε αυτή την φροντίστρια με τις διάφορες εκδηλώσεις που διοργανώνουμε. Αυτό ήθελα να πω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κυρία Καραϊσκάκη. Πίσω από εσάς κάθεται η κ. Αζίνα. Η κ. Αζίνα εκπροσωπεί το Υπουργείο Υγείας και ελπίζω να άκουσε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ: (ΜΥΡΤΩ ΑΖΙΝΑ)

Βεβαίως άκουσα και υπάρχουν Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας στη Λευκωσία και στη Λεμεσό. Όταν θα μπορέσουμε θα σας βοηθήσουμε να το υλοποιήσετε. Αντιλαμβάνεστε, είμαστε σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης όπου τα μέσα είναι και για εμάς πολύ περιορισμένα αλλά θα προσπαθήσουμε να το προτεραιοποιήσουμε να μπει μέσα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Να δώσετε μια προτεραιότητα κ. Αζίνα. Είναι πολύ σημαντική η απασχόληση των ανθρώπων που πάσχουν από Αλτσχάϊμερ. Μόνο οι οικογένειες που τους έχουν στα σπίτιά τους μπορούν και καταλαβαίνουν πολύ καλύτερα τι βιώνουν οι οικογένειες αυτών που έχουν Αλτσχάϊμερ αλλά είναι πολύ σημαντικό αυτό που είπε η κ. Καραϊσκάκη. Με ποιά έννοια; Με την έννοια ότι θα έχουν μια απασχόληση οι άνθρωποι αυτοί. Ξέρετε; Η απασχόληση είναι πολύ σημαντική γι' αυτούς που πάσχουν από Αλτσχάϊμερ, βελτιώνει' τους. Μπορεί να τους κάνει βελτίωση που εν τους κάμνει το καλύτερο φάρμακο που υπάρχει, αν υπάρχει για το Αλτσχάϊμερ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ ΑΛΤΣΧΑΙΜΕΡ: (Ε. ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ)

Μπορώ να συνεχίσω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Όχι, ολοκληρώσετε. Απλώς το αίτημά σας έχει την πλήρη υποστήριξη και του Προεδρείου και της Βουλής ολόκληρης.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ ΑΛΤΣΧΑΙΜΕΡ: (Ε. ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ)

Εντάξει, ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Χαίρομαι γιατί η κ. Αζίνα το είδε θετικά και ελπίζω πηγαίνοντας πίσω στο υπουργείο θα πει και στον υπουργό να προσπαθήσουν να το προχωρήσουν για να μπορέσετε να έχετε αυτό που θέλετε. Ορισμένα πράγματα, ξέρετε, πρέπει να είσαστε και πρακτικοί άνθρωποι δαμαί που μπορούμε τώρα. Έχουμε τούντο πράμα, να πάω να το κάμω τώρα. Διαφορετικά με τούντη γραφειοκρατία που υπάρχει να πάει το μήνυμα, να έρτει το χαπάρι, να μεν πω καμιά κυπριακή φράση πιο βαρετή, εν θωρούμε τίποτε στο τέλος. Ο κ. Περδίας. Μάλιστα, κύριε Περδίο.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΣ “ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ”:
(Μ. ΠΕΡΔΙΟΣ)

Θα είμαι σύντομος, κύριε Πρόεδρε, ένα θέμα το οποίο έθιξα και πέρσι και το επαναφέρω. Κάμνω έκκληση στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αν έχει εκπρόσωπο εδώ, να ξαναδούν το θέμα της κρατικής χορηγίας στις Στέγες Ηλικιωμένων. Το ποσό το οποίο μας παραχωρούν, τουλάχιστον εμάς, δεν ξέρω στις άλλες στέγες τι παραχωρούν, σε εμάς το ποσό που παραχωρούν είναι ασήμαντο για να καλύψεις τις όλο αυξανόμενες ανάγκες του Ιδρύματος. Έχουμε έναν προϋπολογισμό που κοντεύει τις οκτακόσιες περίπου χιλιάδες τον χρόνο, με προσωπικό πέραν των σαράντα ατόμων-μόνιμο προσωπικό-και το ποσό που μας παραχωρούν είναι ελάχιστο. Κάμνω έκκληση λοιπόν, για ακόμα μία φορά να ξαναδούν το θέμα της κρατικής χορηγίας στις Στέγες Ηλικιωμένων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Από που παίρνετε τη χορηγία;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΣ “ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ”:(Μ. ΠΕΡΔΙΟΣ)

Από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Έχουμε εκπρόσωπο εδώ;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Έχουμε, έχουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ποιος είναι;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Η κ. Ειρήνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Με συγχωρείτε. Δεν σας έχω δει. Επειδή ήταν εδώ η κ. Αιμιλιανίδου και την ακούσαμε.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΣΣΕ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ: (Μ. ΠΕΡΔΙΟΣ)

Τουλάχιστον να δίδεται με βάση τις ανάγκες της κάθε Στέγης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Κύριε Περδίο, έφεραν τους προϋπολογισμούς τους οποίους όπως ξέρετε συζητούμε τώρα, αυτές τις μέρες. Ε, δεν είχα την ευκαιρία, δεν ξέρω ο κ. Φακοντής αν έχει δει τους προϋπολογισμούς του αρμόδιου υπουργείου γιατί είναι και ο αρμόδιος Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, νομίζω αν έχει κάτι να σας πει ο κ. Φακοντής θα σας το πει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ: (Α. ΦΑΚΟΝΤΗΣ)

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Βέβαια, βέβαια. Μα γι' αυτό το είπα. Πρέπει να είναι στο βήμα. Να λύουμε προβλήματα, τώρα. Αν μπορούμε φυσικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ: (Α. ΦΑΚΟΝΤΗΣ)

Το θέμα με τις κρατικές Στέγες είναι ένα ζήτημα το οποίο ταλανίζει τις εθελοντικές οργανώσεις, ιδιαίτερα μετά την οικονομική κρίση. Επειδή και οι πόροι έχουν περιοριστεί από τον ιδιωτικό τομέα, όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι το κράτος έπρεπε να έρθει αρωγός να στηρίξει αυτά τα Ιδρύματα, αυτές τις Στέγες. Έχουν παρουσιαστεί σε αρκετά ιδρύματα, περιπτώσεις όπου το αρμόδιο υπουργείο έχει μειώσει το ανάλογο ποσό στήριξης. Έχουμε επίσης και καταγγελίες τις οποίες είδαμε και στην επιτροπή, ακόμη και ηλικιωμένοι οι οποίοι βρίσκονται σε στέγες, έχει αλλάξει ο τρόπος αξιολόγησης της φροντίδας, με αποτέλεσμα τα χρήματα τα οποία παίρνουν από το υπουργείο να μην αρκούν για να λειτουργεί το ίδρυμα. Είναι ζητήματα τα οποία συζητήσαμε με το αρμόδιο υπουργείο, έχουμε ζητήσει να γίνει εκ νέου επαναξιολόγηση του τρόπου αξιολόγησης της φροντίδας, αλλά και κατ' επέκταση θα πρέπει να ξαναδούν και το θέμα των χορηγιών είτε αυτές είναι για Στέγες Ηλικιωμένων είτε για Βρεφοκομικούς Σταθμούς και λοιπά και ότι πολλοί από αυτούς βρίσκονται προ των πυλών του κλεισίματος. Υπάρχει μια κρατική αγωνία εκ μέρους των εθελοντικών αυτών ιδρυμάτων.

Υπήρξαν επίσης περιπτώσεις όπου κρατικές στέγες έχουν κλείσει. Σε κάποιες περιπτώσεις γινόταν αναφορά ότι τα κτήρια δεν ήταν κατάλληλα. Έχουμε διαπιστώσει και το έχουμε αναφέρει τελευταία ότι, αν θυμάμαι σωστά, η Στέγη Ηλικιωμένων στα Λατσιά έκλεισε και τώρα έχουμε πληροφορηθεί ότι γίνονται, έχει ληφθεί απόφαση για να μεταστεγαστούν στο συγκεκριμένο χώρο άλλες υπηρεσίες. Όταν ρωτήσαμε επ' αυτού, μας έχουν διαφεύσει εκ μέρους του αρμοδίου υπουργείου, διερευνούμε το θέμα, διότι αντιλαμβάνεστε ότι είναι πάρα πολύ σοβαρό εάν ένα ίδρυμα κλείνει λόγω του ότι το κτήριο έχει προβλήματα στατικότητας την ίδια στιγμή να βλέπουμε ότι το πρόβλημα αυτό ξεπερνιέται και στεγάζονται άλλες κρατικές υπηρεσίες στους συγκεκριμένους χώρους. Εν πάση περιπτώσει, κλείνοντας να πω ότι το θέμα αυτό συνεχίζει να απασχολεί την επιτροπή, έχουμε καλέσει το αρμόδιο υπουργείο και στη συζήτηση των προϋπολογισμών του υπουργείου στην επιτροπή Οικονομικών το έχουμε δει, και θα συνεχίσει να βρίσκεται στις προτεραιότητές μας σε μια προσπάθεια να στηρίξουμε αυτά τα ιδρύματα να συνεχίσουν να λειτουργούν διότι καλύπτουν μία ανάγκη της ίδιας της πολιτείας ή καλύτερα της κυβέρνησης. Ήταν ευθύνες των εκάστοτε κυβερνήσεων οι οποίες καλύπτονται από τον εθελοντικό τομέα και αυτές χρήζουν κάποιας οικονομικής στήριξης για να μπορούν να ανταπεξέλθουν καλύτερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ. Ο κ. Γαβριηλίδης, της Παγκύπριας Συντεχνίας Αφυπηρετησάντων Υπαλλήλων της Τράπεζας Κύπρου.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ: (Γ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ)

Κύριε Πρόεδρε, για δέκατη όγδοη χρονιά ζούμε κάτι από τα ίδια με πολλά «να», «θα», «όταν», «εάν», αποτέλεσμα μηδέν και διερωτώμαι πραγματικά γιατί υπάρχει και συντηρείται η Βουλή των Γερόντων. Είναι για να χάνουμε τον καιρό μας, εφόσον τίποτε απολύτως δεν αλλάζει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Έγιναν και ορισμένα πράγματα.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ: (Γ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ)

Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Έχουν γίνει και ορισμένα πράγματα. Εγώ είπα και στην ομιλία μου...

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ: (Γ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ)

Τίποτε απολύτως δεν γίνεται, κύριε Πρόεδρε. Για παράδειγμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Θα διαφωνήσω μαζί σας, κύριε Γαβριηλίδη.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ: (Γ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ)

Ακούσαμε, ακούσαμε για συνθήκες αντάξιες του εικοστού πρώτου αιώνα σήμερα, για... αφουγκράζονται το αίσθημα των συνταξιούχων κάποιοι, ακούσαμε για ποιότητα ζωής των συνταξιούχων. Μηδέν εις το πηλίκο, κύριε Πρόεδρε!

Έρχομαι στο θέμα του Σχεδίου Υγείας. Ακούσαμε προχτές στην υποεπιτροπή τον κύριο υπουργό να λέει, ότι το 2020 θα εφαρμοστεί πλήρως. Μέχρι τότε διερωτώμαι πόσοι από εμάς θα μείνουν, εφόσον σήμερα η κυβέρνηση δεν κάνει τίποτε άλλο από το να μαλώνουν με τη μεγαλύτερη της επένδυση που είναι το προσωπικό, δηλαδή οι γιατροί και οι νοσοκόμοι. Τίποτε απολύτως άλλο δεν κάμνουν και αυτή η επένδυση των νοσοκόμων και των γιατρών θα πρέπει να τη δει πολύ πιο σοβαρά και να αφήσει τους καβγάδες.

Διερωτώμαι επίσης, κύριε Πρόεδρε, όσον αφορά τη βελτίωση για να υπάρξουν οικονομικοί πόροι για να μπορέσει και η κυβέρνηση να δει αυτά τα θέματα. Εκείνο που χρειάζεται από την κυβέρνηση είναι λίγος σεβασμός σε αυτούς τους ανθρώπους εδώ, σε αυτούς που εκπροσωπούμε. Τους συνταξιούχους, δηλαδή και οφείλει και είναι υπόχρεη να κινήσει τα νήματα. Όχι κάθε φορά να ερχόμαστε εδώ, να έρχονται υπεύθυνοι να μας λεν ότι είμαστε καλά παιδιά, η κυρία υπουργός, οι εκπρόσωποι του υπουργείου, να φεύγουν. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ τον κ. Γαβριηλίδη. Ήταν πολύ καυστικός και δεικτικός. Σε πολλά από εκείνα που είπε έχει δίκαιο, όχι σε όλα όμως. Έγιναν και πράγματα. Ε, φυσικά μπορεί να μην έγιναν εκείνα τα πολλά που κάμνουν θόρυβο, ορισμένες κινήσεις έγιναν και είχα πει και στην αρχική ομιλία ότι, πολλά από εκείνα που λέγαμε κάθε χρόνο δεν γίνονται.

Η κ. Λουκά, του Ε.ΚΥ.ΣΥ.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΕΝΩΣΗΣ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ Ε.ΚΥ.ΣΥ: (Κ. ΛΟΥΚΑ)

Κύριε Πρόεδρε της Βουλής, Φίλοι, φίλες, Αγαπητοί συνάδελφοι, συναδέλφισσες,

Το ιδιαίτερο κομμάτι της κυπριακής κοινωνίας που λέγεται συνταξιούχοι σήμερα, το οποίο δεν αντικρίζεται με τον απαιτούμενο σεβασμό όσον αφορά τις ιατρικές του ανάγκες πρέπει επιτέλους να αντιμετωπιστεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Δεν είναι δυνατό να μην

μπορεί κάποιος να επισκεφθεί γιατρό γιατί δεν έχει τα απαιτούμενα λεφτά. Ο συνταξιούχος θα πληρώσει τα πάντα: Εγγραφή τρία ή έξι ευρώ, φάρμακα, αναλύσεις, ταξί και αν χρειαστεί Πρώτες Βοήθειες, δέκα ευρώ. Η σύνταξη που παίρνει δεν τον αρκεί.

Η κυβέρνηση έχει θέσει τους ηλικιωμένους, ιδιαίτερα τους χαμηλοσυνταξιούχους, στο περιθώριο, τους ανθρώπους του μόχθου, της παραγωγής, αυτούς που αγωνίστηκαν για να αλλάξουν τη ζωή και το βιοτικό επίπεδο ολόκληρου του κυπριακού λαού. Επιτρέψτε μου να αναφέρω ένα παράδειγμα. Τελευταίως επισκέφθηκα μια ηλικιωμένη ογδόντα πέντε χρονών, η οποία ήταν στο κρεβάτι του πόνου, την ερώτησα: «Τι έχεις, κυρία Χρυστάλλα;» μου απάντησε «Γρίπη, κόρη μου» και εγώ με τη σειρά μου την ερωτώ «Γιατί δεν πάεις στο γιατρό να σου δώσει φάρμακα;» «Τέλος του μήνα που θα πιάσω το τσεκ μου. Που να φτάσουν τετρακόσια ευρώ για ένα μήνα; Για να πάω στο γιατρό θέλω είκοσι ευρώ ταξί, εγγραφή και φάρμακα.». Σαν αυτά τα παραδείγματα έχω πάρα πολλά να σας πω αλλά δεν με αρκεί ο χρόνος, γι' αυτό ζητούμε ως Ε.ΚΥ.ΣΥ από την κυβέρνηση και όλους τους εμπλεκόμενους φορείς τη σύντομη εφαρμογή ενός ανθρωποκεντρικού, μονασφαλιστικού ΓΕΣΥ που να ικανοποιεί τις ανάγκες όλων των ανθρώπων και ειδικά των συνταξιούχων. Μέχρι να εφαρμοστεί όμως, ζητούμε να επανέλθει το δικαίωμά μας για δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Ευχαριστώ που με ακούσατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κ. Λουκά. Ο κ. Καρσεράς. Παρακαλώ, κύριε Καρσερά.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΑΝΤΙΡΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ: (Σ. ΚΑΡΣΕΡΑΣ)

Θα αναφερθώ σχετικά με τα όσα ανέφερε η κ. Γιαννάκη, Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας και συμφωνώ στα πλείστα όσα, αλλά εκείνο το οποίο επείγει και για να είμαι σύντομος δεν θα αναφέρω κάποια, ζητώ όχι μόνο εγώ αλλά πιστεύω και όλοι εδώ την άμεση εκτέλεση και εφαρμογή των όσων ανέφερε. Αυτό είναι το ένα. Αναφορικά με τις αποκοπές των συντάξεων, έχουν αποκοπεί από τις συντάξεις και έχει μειωθεί το βιοτικό επίπεδο των συνταξιούχων. Απαιτούμε ως συνταξιούχοι την επαναφορά των αποκοπών στις συντάξεις για να βελτιωθεί το βιοτικό επίπεδο των συνταξιούχων. Το άλλο, θα αναφερθώ για τους φακέλους. Αναφορικά με τους φακέλους, συχνά ακούεται ότι χάνονται φάκελοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Όχι, συχνά, κάθε μέρα. Κάθε μέρα χάνονται φάκελοι.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΑΝΤΙΡΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ: (Σ. ΚΑΡΣΕΡΑΣ)

Δεν χάθηκαν οι φάκελοι. Ο φάκελος όταν τελειώσει από το γιατρό και θα μπει μέσα στις χιλιάδες φακέλους του δωματίου που είναι, μπορεί όταν ανοίξει το διπλανό το φάκελο,

να μην ανοίξει εντελώς και να μπει ο ένας μέσα στον άλλο γι' αυτό χάνεται και βρίσκεται όταν θα ζητηθεί ο φάκελος που ήταν δίπλα. Εκείνο που έχω να εισηγηθώ - μπορεί να φανεί και λίγο ουτοπικό - θα μπορούσε όπως έχουμε το δεφτεράκι το οποίο παίρνουμε στην εγγραφή μας για να πάρουμε τα φάρμακα, να γίνει ένα πιο σκληρό κάλυμμα του φακέλου και το φάκελο του κάθε ασθενούς να τον έχει ο ίδιος, τον οποίο να μεταφέρει μαζί του όταν θα πάει για να εγγραφεί στο γιατρό. Πιστεύω ότι, μπορεί να φαίνεται λίγο ουτοπικό, αλλά αν το μελετήσουμε λίγο, βέβαια λέμε ότι θα γίνει μηχανογράφηση, μέχρι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Δεν αναμένεται, αυτή είναι η λύση. Η λύση δεν είναι να φτιάχνουμε φακέλους. Θέλω να σας πω ότι...

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΑΝΤΙΡΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ: (Σ. ΚΑΡΣΕΡΑΣ)

Ακριβώς γι' αυτό λέω θα γίνει μηχανογράφηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Γενικά τα Νοσοκομεία Λευκωσίας, το Μακάρειο και το Νοσοκομείο Αμμοχώστου, είναι μηχανογραφημένα νοσοκομεία και οι φάκελοι σας βρίσκονται εκεί και σε ηλεκτρονική μορφή και σε έντυπη μορφή που είναι οι φάκελοι. Αυτή τη στιγμή η προσπάθεια που κάμνει το Υπουργείο Υγείας, όπως μας έχει ενημερώσει και ο υπουργός, είναι να επεκταθεί το μηχανογραφικό σύστημα σε όλη την επικράτεια, σε όλα τα νοσοκομεία και στα ιατρικά κέντρα της περιφέρειας. Άλλωστε, αυτός είναι και ο βασικός πυλώνας της εφαρμογής ενός ΓΕΣΥ όπου θα είναι όλα ηλεκτρονικά, γι' αυτό και ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας μετά που τόσα χρόνια- όπως είπε ο κ. Γαβριηλίδης-εδέησε και επέλεξε την εταιρεία που θα εγκαταστήσει το λογισμικό που είναι το εργαλείο που θα δουλεύει το ΓΕΣΥ που, ούτε φάκελοι χρειάζονται, ούτε χαρτομάνια χρειάζονται. Θα έχετε και εσείς οι ίδιοι τους κωδικούς σας και θα μπορείτε και εσείς οι ίδιοι να μπαίνετε μέσα στο φάκελο σας για να βλέπετε και τι γράφεται, και να βλέπετε και τι φάρμακα παίρνετε και όλα. Άρα, αυτό που λέτε που είναι σημαντικό πρόβλημα, ακούτε συνέχεια «εχαθήκαν οι φάκελοι», «εχαθήκαν οι φάκελοι», οι φάκελοι δεν χάθηκαν, οι φάκελοι ξέρετε που χάνονται; Χάνονται μες τον ίδιο χώρο. Από τον ένα γιατρό στον άλλο, από το ένα γραφείο στο άλλο. Ε, αυτά τα προβλήματα ευελπιστούμε ότι μέχρι να λειτουργήσει το ΓΕΣΥ, δεν θα υπάρχουν και δεν μπορεί να υπάρχουν γιατί αν υπάρχουν έτσι προβλήματα, ΓΕΣΥ εν γίνεται. Είναι ηλεκτρονικό το σύστημα και έτσι θα λειτουργήσει. Κυρία Ζήνα, του υπουργείου, αν λέω κάτι λάθος παρακαλώ διόρθωσέ με.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΑΝΤΙΡΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ: (Σ. ΚΑΡΣΕΡΑΣ)

Συμφωνώ και χαιρετίζω τη μηχανογράφηση των δύο νοσοκομείων. Έχω ακόμα ένα θέμα. Πριν την κρίση εκδίδονταν και τα πρακτικά της συνεδρίασης της Βουλής των Γερόντων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Δηλαδή τώρα εν εκδίδονται πρακτικά; Ναι, κυρία Χρύσω.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ: (ΧΡ. ΑΡΓΥΡΟΥ)

Εκδίδονται τα πρακτικά αλλά δεν στέλλονται στους βουλευτές. Απλώς είναι σε ηλεκτρονική μορφή και όποιος θέλει τα εκτυπώνει, λόγω του κόστους.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΑΝΤΙΡΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ: (Σ. ΚΑΡΣΕΡΑΣ)

Όχι, δε συμφωνώ ότι είναι λόγω του κόστους. Όταν τυπώσεις τα χειρόγραφα σε ένα πολυγράφο που τυπώνει και από τις δύο μεριές θα είναι κάπου τριάντα φύλλα. Μπορεί να γίνουν και να σταλούν στους συνταξιούχους, γιατί δεν έχουν όλοι οι συνταξιούχοι πρόσβαση...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ακριβώς, αν και ζούμε στον 21ο αιώνα πάρα πολλοί συνταξιούχοι ούτε ηλεκτρονικούς υπολογιστές έχουν ούτε ξέρουν να χειρίζονται τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Έχουμε πάρα πολλούς.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΑΝΤΙΡΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ: (Σ. ΚΑΡΣΕΡΑΣ)

Ακριβώς!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Οπότε ίσως, κυρία Αργυρού, εκτός από την ηλεκτρονική μορφή που θα μπορούν να τα τυπώσουν εκείνοι οι οποίοι ξέρουν τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ίσως θα έπρεπε να τα βγάξετε και στην έντυπη μορφή τους. Ναι, κύριε Δημητρίου.

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΠΣΣΕ): (Η. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Κύριε Πρόεδρε, είναι σεβαστή η εισήγηση. Το ΠΣΣΕ θα τα κυκλοφορήσει και σε γραπτή και σε ηλεκτρονική μορφή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ωραία, για να λυθεί αυτό το πρόβλημα. Ευχαριστώ, κύριε Καρσερά. Ο κ. Παναγιώτης Νεοφύτου της «EUROPA UOMO» και τελειώνουμε με την κυρία Χρύσω Αργυρού.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ EUROPA UOMO: (Π. ΝΕΟΦΥΤΟΥ)

Ναι, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ. Αγαπητοί συνάδελφοι, Θέλω να αναφερθώ στο αναφαίρετο δικαίωμα των ηλικιωμένων σε ποιότητα ζωής και υγείας και να επισημάνω κάποια βασικά δικαιώματα, ειδικά μετά από προσωπικές εμπειρίες.

Οι ηλικιωμένοι έχουν δικαίωμα για μια καλύτερη ζωή σε αυτό το στάδιο της ζωής τους που σημαίνει καλύτερη διατροφή, διαμονή, συντροφιά για αποφυγή μοναξιάς και όλα τα αναγκαία για μια υγιεινή ζωή. Όσον αφορά το θέμα της υγείας οι ηλικιωμένοι πρέπει να έχουν δικαίωμα στα πιο κάτω:

Δικαίωμα στην πρόληψη. Κάθε ηλικιωμένο άτομο έχει το δικαίωμα να λαμβάνει τις σωστές υπηρεσίες για την πρόληψη κάποιας ασθένειας, γιατί η πρόληψη σώζει ζωές.

Δικαίωμα στην πρόσβαση. Κάθε ηλικιωμένο άτομο έχει το δικαίωμα της πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας και ειδικά σε εκείνες που είναι απαραίτητες σύμφωνα με την κατάσταση της υγείας του.

Δικαίωμα στην πληροφόρηση. Κάθε ηλικιωμένο άτομο έχει το δικαίωμα πρόσβασης σε όλες τις πληροφορίες που αφορούν την κατάσταση της υγείας του, στις υπηρεσίες υγείας και στον τόπο χρήσης αυτών.

Δικαίωμα στην ελεύθερη επιλογή μεταξύ των διάφορων θεραπευτικών διαδικασιών και φορέων περίθαλψης.

Δικαίωμα στο σεβασμό του χρόνου του ασθενή να λαμβάνει την απαιτούμενη θεραπεία εντός σύντομου και προκαθορισμένου χρονικού διαστήματος και το δικαίωμα αυτό αφορά κάθε φάση της θεραπείας του.

Δικαίωμα στην αποφυγή περιττής ταλαιπωρίας και πόνου. Το κάθε ηλικιωμένο άτομο έχει το δικαίωμα να αποφεύγει όσο το δυνατό περισσότερη ταλαιπωρία και πόνο σε κάθε φάση της θεραπείας του.

Δικαίωμα στην εξατομικευμένη θεραπεία για διαγνωστικές ή θεραπευτικές υπηρεσίες προσαρμοσμένες όσο το δυνατό περισσότερο στις προσωπικές του ανάγκες.

Δικαίωμα στην έκφραση παραπόνων και απαίτησης αποζημίωσης σε περίπτωση που έχει υποστεί ζημιά ή λανθασμένη θεραπευτική αγωγή. Να λαμβάνει ικανοποιητική αποζημίωση σε περίπτωση που έχει υποστεί σωματική ή ψυχολογική βλάβη ως αποτέλεσμα της θεραπείας του για το συγκεκριμένο πρόβλημα.

Και τελευταίο **δικαίωμα στη δωρεά φαρμακευτική περίθαλψη**. Ειδικά κάθε ηλικιωμένο άτομο έχει δικαίωμα δωρεάν φαρμακευτικής περίθαλψης στα δημόσια ή και συμβαλλόμενα ιατρικά κέντρα της νήσου.

Θα ήθελα επίσης, αν μου επιτρέπετε, να προσθέσω και να πω ότι με ευχαρίστηση έχουμε δει ως «Eurora Uomo» τις δυο τελευταίες αποφάσεις που έχουν εγκρίνει τόσο το Υπουργείο Υγείας όσο και το Υπουργείο Οικονομικών για τη θεραπεία ρομποτικής που επιχορηγείται ένα μεγάλο ποσό. Δεύτερον, το οποίο έγινε τον τελευταίο μήνα, που επιχορηγείται πια το ειδικό φάρμακο για μεταστατικό καρκίνο σε ορισμένους ασθενείς και αυτό είναι ένα πολύ καλό και σοβαρό θέμα. Όσον αφορά τα οικονομικά θέματα, όσα είπαν οι προηγούμενοι πιστεύω ότι όλοι τα αντιμετωπίζουμε, όλοι τα σκεφτόμαστε και θέλουμε λύση. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κύριε Νεοφύτου. Η κυρία Χρύσω Αργυρού που είναι η τελευταία ομιλήτρια.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ: (ΧΡ. ΑΡΓΥΡΟΥ)

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Θα είμαι επιγραμματική. Θέλω να κλείσω και το έχω σαν τάμα και αφού μου δίνεται η ευκαιρία φέτος θέλω να τονίσω ότι το 1999 που πρωτοξεκινήσαμε τη Βουλή των Γερόντων δώσαμε μια υπόσχεση. Ξεκίνησε η Βουλή των Γερόντων με αφορμή μια επίσκεψη που είχαμε σε απομακρυσμένα χωριά της Πιτσιλιάς. Τι ζητούσαν οι άνθρωποι εκεί; Γιατρό και παρέα. Εμείς δεν καταφέραμε τόσα χρόνια, δεκαοκτώ χρόνια, μια κατ' οίκον φροντίδα ή μια περιοδεύουσα ιατρική περίθαλψη. Γιατί με λύπη μου ενημερώθηκα φέτος ότι από τον Αύγουστο μέχρι τις αρχές Οκτωβρίου που με ενημέρωσαν -δεν ξέρω μετά αν επήγε- σε χωριό της Πιτσιλιάς δεν επήγε γιατρός! Είναι πολύ λυπηρό τούτο το πράμα και θέλω να ζητήσω και τη βοήθειά σας. Να βοηθήσετε, ούτως ώστε να προχωρήσουμε και να καλυφτούν όλα τα χωριά στις απομακρυσμένες περιοχές με κατ' οίκον φροντίδα ή νοσηλεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Έχει τέτοια υπηρεσία, κυρία Αργυρού, το υπουργείο. Έχει τριάντα τέσσερις, όπως μας είπε η κυρία Γιαννάκη, αλλά φυσικά δε νομίζω να καλύπτονται όλα.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ: (ΧΡ. ΑΡΓΥΡΟΥ)

Σας είπα το παράδειγμα και ξέρω και το χωριό. Το δεύτερο είναι ότι ζητούμε πάλι τη βοήθειά σας για τη λειτουργό της Βουλής των Γερόντων. Μόνο με δεκαπέντε ώρες

εργασίας που έχουμε τη λειτουργό δεν μπορούμε να προωθήσουμε τίποτε. Δηλαδή όσοι εθελοντές και να απασχολούμαστε, αν δεν έχουμε ένα λειτουργό που θα προωθεί και να απασχολείται με τα προβλήματα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Κυρία Αργυρού, σας διακόπτω. Κυρία Ηλιάδη, έν' τέσσερις ως τώρα που είπαν για το λειτουργό. Εσείς προΐστασθε των υπηρεσιών και ζητούν την πλήρη απασχόληση του λειτουργού στα θέματα αυτά. Είναι η τέταρτη η κυρία Αργυρού που το αναφέρει, γι' αυτό σας παρακαλώ να ικανοποιηθεί το αίτημα, για να φωνάζει λιγότερο ο κ. Δημητριάδης.

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΠΣΣΕ): (Η. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Κύριε Πρόεδρε, δεν εξαρτάται από την κυρία Ηλιάδη, αλλά από το Υπουργείο Εργασίας. Είναι αγορά υπηρεσιών που γίνεται σε ειδική λειτουργό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ: (Α. ΦΑΚΟΝΤΗΣ)

Έχουμε αποφασίσει, κύριε Πρόεδρε, να στείλουμε επιστολή στην Υπουργό Εργασίας με την οποία να ζητούμε τουλάχιστον να καλύψει το 50% του χρόνου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Υπάρχει πιθανότητα να ικανοποιηθεί το αίτημα, Ανδρέα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ: (Α. ΦΑΚΟΝΤΗΣ)

Είχαμε στείλει και πέρσι, αλλά δυστυχώς δεν υπήρξε ανταπόκριση. Ελπίζω φέτος να μας ακούσουν.

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΠΣΣΕ): (Η. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Να το μεταφέρει η κυρία Ειρήνη Παπαθεοδούλου, εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ναι, κυρία Ειρήνη, μπορείτε να το πείτε στην κυρία Αιμιλιανίδου, σας παρακαλώ, να το δει θετικά το θέμα;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ: (ΕΙ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΟΥΛΟΥ)

Είναι μέσα στα θέματα τα οποία είδαμε και περιλάβαμε και στο υπόμνημα που στείλαμε ότι θα το ξαναμελετήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Σταματάτε να το μελετάτε, κυρία Ειρήνη. Αποφασίστε. Αυξήστε το χρόνο. Εγώ ως γιατρός άμα έννα θέλουμε να το στείλουμε στις ελληνικές καλένδες, πετάσσουμε «έννα κάμουμε μελέτη». Άμα ακούετε το «έννα κάμουμε μελέτη» χαιρέτα μας τον πλάτανο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ: (ΕΙ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΟΥΛΟΥ)

Εμείς κάναμε τη μελέτη μας και αξιολογήσαμε σε αυτό το ποσοστό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Είναι θετική η μελέτη σας;

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ: (ΕΙ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΟΥΛΟΥ)

Η μελέτη μας είναι σε αυτό το ποσοστό που είναι σήμερα.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ: (ΧΡ. ΑΡΓΥΡΟΥ)

Δεκαπέντε ώρες. Σε έξι μήνες, κύριε Αδάμου, αλλάξαμε τρεις λειτουργούς. Μπορώ να κάμω μια εισήγηση;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Να ολοκληρώσω σε αυτό που είπες για να κόψουμε δρόμο. Η κυρία Ηλιάδη μου λέει να στείλω κι εγώ επιστολή ως προεδρεύων της Βουλής και στον Υπουργό Οικονομικών και στην Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων απαιτώντας, όχι αιτώντας, απαιτώντας να έχουμε μια λειτουργό η οποία θα ικανοποιεί τη λειτουργία της Βουλής των Γερόντων.

(Επισυνάπτονται ως Παραρτήματα αρ. II και III επιστολές του Προεδρεύοντος της Βουλής προς τον Υπουργό Οικονομικών και την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων).

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ: (ΧΡ. ΑΡΓΥΡΟΥ)

Ευχαριστούμε. Τέλειωσα με τα αιτήματα, ήθελα να τα τονίσω. Απλά θέλω να ευχαριστήσω -φυσικά έφυγαν οι μαθητές, έμειναν οι τελευταίοι- θέλω να ευχαριστήσω και να συγχαρώ και τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές για την παρουσία τους εδώ. Είναι πολύ σημαντική η παρουσία τους εδώ. Σας ευχαριστούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ευχαριστώ, κυρία Αργυρού. Η κυρία Πρέκα κάτι ήθελε να πει.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ/ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ: (Α. ΓΡΑΒΑΡΗ-ΠΡΕΚΑ)

Ήθελα να πω ότι σε συνάντηση που είχαμε στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων είπαμε την ιδέα να γίνει μια συνεργασία σε ό,τι αφορά την απασχόληση της λειτουργού πάνω σε μια μόνιμη βάση με θέματα που απασχολούν γενικά τη Βουλή. Θα είναι όφελος και για εκείνη και για μας, θα είμαστε και πιο ενήμεροι και θα μπορεί να βοηθηθεί και η επιτροπή στην προώθηση προβλημάτων. Δεν είχαμε απάντηση. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρέκα. Λοιπόν, έχουμε ολοκληρώσει τις ομιλίες. Κύριε Μαλλή, εκπροσωπείτε το Υπουργείο Οικονομικών. Υπάρχουν αιτήματα όπως η επιστροφή του επιδόματος μάνας, της μείωσης των συντάξεων, της μείωσης της έκτακτης εισφοράς -καλά αυτή θα γίνει στο τέλος του χρόνου. Αυτά τα αιτήματα, της επιστροφής του επιδόματος μάνας, της επαναδιεκδίκησης της μικρής επιταγής, σας παρακαλώ πάρα πολύ, ακούσετε σήμερα τον κόσμο, πρέπει να δώσουμε και πειστικές απαντήσεις και στον κ. Γαβριηλίδη που μας έβρισε κανονικά σήμερα. Σας έβρισε δηλαδή. Γι' αυτό το λόγο, σας παρακαλώ πάρα πολύ, αν έχετε την καλοσύνη, να πείτε στον κ. Γεωργιάδη ότι σε αυτά τα θέματα, δεν φτάνει μόνο να λέμε ότι πάμε καλά στην οικονομία, «ευημερούν οι αριθμοί και υποφέρουν οι άνθρωποι», που είπε και "ο Γέρος της Δημοκρατίας", ο Γιώργος ο Παπανδρέου. Πρέπει να κάνουμε κινήσεις θετικές προς την πλευρά του να εξυπηρετούμε τις ευάλωτες ομάδες. Και οι συνταξιούχοι είναι ευάλωτη ομάδα. Δεν μιλώ για τους συνταξιούχους που έχουν ψηλές συντάξεις, μιλώ για την πλειοψηφία του κόσμου μας που δεν έχει αυτές τις συντάξεις. Γι' αυτό το λόγο, κύριε Μαλλή, σας παρακαλώ πάρα πολύ. Και ξέρετε, θέλουμε απάντηση και ως Βουλή αλλά και ως Βουλή των Γερόντων. Να πάρουν απάντηση στα αιτήματα που εξέφρασαν ο κ. Γεωργίου, ο κ. Κωνσταντίνου, εξέφρασαν τα αιτήματα αυτά, ο κ. Λουκά για τη μείωση των συντάξεων και όλα αυτά τα πράγματα. Όσον αφορά τα επιμορφωτικά

μαθήματα που πρέπει να είναι δωρεάν, δεν έχουμε κανένα εκπρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού εδώ για να του δώσουμε το αίτημα.

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ (ΠΣΣΕ): (Η. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Να το διαβιβάσουμε εμείς ως ΠΣΣΕ (Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γαβριηλίδης είπε ότι στέλλουμε χαρκιά τζιαι μεινίσκουν χαρκιά. Εν πρέπει. Πρέπει να κάμνουμε πιο ισχυρές παρεμβάσεις. Τζιαι πρέπει τζιαι η Βουλή να κάμνει πιο ισχυρές παρεμβάσεις παρότι είναι κοινοβουλευτικό έλεγχο που κάμνουμε εμείς, εν τζιαι έχουμε δικαίωμα να διατάξουμε την κυβέρνηση, αλλά κάτω 'που την πίεση και τη συζήτηση των θεμάτων και της κοινωνίας, παίρνονται τέτοιες αποφάσεις.

Επίσης οι δήμοι και οι κοινότητες, κύριε Δημητρίου, να μην πληρώνουν οι συνταξιούχοι σκύβαλα. Γιατί να πληρώνουν σκύβαλα; Ξέρω ότι υπάρχουν μειώσεις, ξέρω ότι σε ορισμένες ηλικίες μειώνονται κατά 50%, κατά 20%, ανάλογα με το δήμο και την κοινότητα. Κανονικά πρέπει να υπάρξει απόφαση μετά από μια ηλικία να μην πληρώνει κανένας από τους συνταξιούχους.

Επίσης ο κ. Δημητριάδης μίλησε και για την πάταξη της αδήλωτης εργασίας, πολλά σημαντικό τούτο. Τώρα για τις λίστες αναμονής, κύριε Λουκά, ούλλοι ξέρετε ότι πετάσσουμεν τη λύση των προβλημάτων στην εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας. Το Υπουργείο Υγείας φυσικά λαμβάνει πολλά εμβολωματικά μέτρα, δηλαδή να το πω κυπριακά για να το καταλάβουμε καλύτερα, πατσιαρίσματα. Ποια έν' τα πατσιαρίσματα; Είπατε για την αναμονή για να τον εξετάσει κάποιος ειδικός. Ναι, αυτές οι λίστες δε μικραίνουν με τίποτε. Για τις χειρουργικές επεμβάσεις το Υπουργείο Υγείας αγόρασε υπηρεσίες από τους ιδιώτες στους τομείς των ορθοπεδικών προβλημάτων, των οφθαλμολογικών προβλημάτων, των χειρουργικών, του μαγνητικού τομογράφου, που είχε εντεκάμιση χιλιάδες κόσμο που περίμεναν το μαγνητικό τομογράφο και για όλα αυτά τα πράματα, αγόρασε τις υπηρεσίες το κράτος και πλήρωσε. Αυτά τα λέμε εμείς εμβολωματικά μέτρα. Πρέπει να το διορθώσεις. Και γιατί λέμε συνέχεια και όλοι ευαγγελιζόμαστε το ΓΕΣΥ; Γιατί στο ΓΕΣΥ δεν είναι μόνο αυτά τα νοσοκομεία που ξέρει το κράτος, είναι όλος ο τομέας της παροχής υγείας, συμπεριλαμβανομένου και του ιδιωτικού τομέα. Οπότε τέτοια προβλήματα προσδοκούμε ότι κανονικά δεν θα υπάρχουν. Και ο ασφαλιζόμενος εκείνος που θα του αποκόπτεις το 2% το 2,5% από το μισθό του ή τη σύνταξή του έχει το δικαίωμα της επιλογής του γιατρού και του νοσηλευτηρίου. Δηλαδή να μπορεί να πει ο άλλος αύριο που έννα αρρωστήσει τζιαι να του πει ο γιατρός του «θέλεις εγχείρηση», θα μπορεί να πει

«Θέλω να πάω τζιαμέ σε τούντο γιατρό» είτε στα ιδιωτικά είτε στα δημόσια νοσηλευτήρια. Έν' γι' αυτό το λόγο που μιλούμε τωρά τζιαι λέμε ότι τα δημόσια νοσοκομεία πρέπει να τα αναβαθμίσεις πριν να τα αυτονομήσεις. Για ποιο λόγο; Για να μπορούν να στέκονται ανταγωνιστικά στα ιδιωτικά που έν' πολλά σημαντικό για το πώς θα κάμει την επιλογή του ο άλλος.

Για το Κέντρο Αποκατάστασης Αναπήρων μίλησε ο κ. Λουκά επίσης και για τη μείωση των συντάξεων. Για την ασθένεια του Αλτσχάϊμερ, κυρία Αζίνα, σας παρακαλώ, δέστε το αυτό το θέμα, για την απασχόληση των ανθρώπων εκείνων.

Ο κ. Περδιος είχε μιλήσει για τη Στέγη Ηλικιωμένων και την αύξηση της χορηγίας. Είδετε τι απάντησε ο κ. Φακοντής.

Τον κ. Γαβριηλίδη ακούσετε τον, ήταν πολύ δεικτική και αιχμηρή η τοποθέτησή του. Σας είπα ότι στα περισσότερα από αυτά μπορεί να έχει δίκαιο.

Λοιπόν, εδώ στο σημείο αυτό η συζήτηση των δύο εκθέσεων έχει ολοκληρωθεί.

Θέτω πρώτα την έκθεση της Επιτροπής Υγείας της Βουλής των Γερόντων προς έγκριση.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Όλοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Καμιά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η έκθεση της Επιτροπής Υγείας της Βουλής των Γερόντων εγκρίνεται ομόφωνα.

Θέτω τώρα προς έγκριση την έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων.

Πόσοι τάσσονται υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Όλοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Καμιά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Η έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων εγκρίνεται ομόφωνα.

Συγχαίρω τις δύο επιτροπές της Βουλής των Γερόντων για τις εμπειριστατωμένες εκθέσεις που έχουν καταθέσει ενώπιον της Βουλής των Γερόντων. Συγχαίρω επίσης τα μέλη της Βουλής των Γερόντων τόσο για την αθρόα παρουσία τους αλλά κυρίως για την ενεργό συμμετοχή τους και για τις σοφές και μεστές παρεμβάσεις τους, γεγονός που συμβάλλει στη δημιουργία ενός γόνιμου διαλόγου. Τα αιτήματα και οι εισηγήσεις που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις αυτές, αλλά και αυτά που προκύπτουν από τη συζήτηση που επακολούθησε, έχουν αρκούντως δικαιολογηθεί από τους βουλευτές και πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης μελέτης και προσοχής από όλους τους αρμόδιους φορείς και είναι με χαρά που είχαμε στη σύνοδο αυτή τόσο την αρμόδια Υπουργό όσο και άλλους αρμόδιους φορείς, για να ακούσουν και να μεταφέρουν τα διάφορα αιτήματα με στόχο την υλοποίησή τους. Θα έλεγα εδώ και την εφαρμογή τους, όχι μόνο κουβέντες, κατά τον κ. Γαβριηλίδη. Γι' αυτό πρέπει να εφαρμόζουμε αυτά όλα τα οποία αποφασίζονται εδώ. Όχι, μόνο να είμαστε εδώ για τα θα, θα, θα αλλά και για το τι έγινε, έγινε, έγινε.

Τονίζω ξανά τη δική μας πρόθεση να συνδράμει στις προσπάθειές σας και να συμβάλει στη δημιουργία κουλτούρας σεβασμού και αναγνώρισης της προσφοράς σας. Πρόθεσή μας είναι να είμαστε δίπλα σας στην προσπάθεια για το ξεπέρασμα τυχόν δυσκολιών, στο μέτρο του δυνατού και στο μέτρο που μας επιτρέπεται βάσει του Συντάγματος.

Παράλληλα, σας ενημερώνουμε ότι τα αποστενογραφημένα πρακτικά της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Γερόντων θα αποσταλούν στην εκτελεστική εξουσία, με την παράκληση να τύχουν της δέουσας μελέτης και να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για υλοποίησή τους, όπου αυτό είναι εφικτό. Επίσης, οι δύο εκθέσεις που έχουν συζητηθεί σήμερα θα σταλούν στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές της Βουλής των Αντιπροσώπων, έτσι ώστε μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους να μελετήσουν τα

θέματα που εγείρονται και να προχωρήσουν στις αναγκαίες εισηγήσεις προς την κατεύθυνση αντιμετώπισης των διαφόρων προβλημάτων. Με τον τρόπο αυτό στοχεύουμε να συνδράμουμε ώστε να εξασφαλίσουμε στους πρεσβύτερους συμπολίτες μας ενεργότερο ρόλο και καλύτερη συμμετοχικότητα.

Συγχαίρω το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού και το Συντονιστικό Σώμα της Βουλής των Γερόντων για την άρτια και άψογη οργάνωση της Δέκατης Όγδοης Συνόδου της Βουλής των Γερόντων, ενός ετήσιου θεσμού που έχει καθιερωθεί και δίνει την ευκαιρία ενός γόνιμου και δημιουργικού διαλόγου και ενός βήματος για ανταλλαγή ιδεών, που χρόνο με το χρόνο γίνεται όλο και καλύτερος. Επίσης ο καταξιωμένος αυτός θεσμός δίνει τη δυνατότητα στους πρεσβύτερους συμπολίτες μας να προβάλλουν οι ίδιοι τους προβληματισμούς τους. Με τον τρόπο αυτό οι πρεσβύτεροι συμπολίτες μας καθίστανται ενεργοί πολίτες, νιώθουν χρήσιμοι, ανεξάρτητοι και υγιείς και καθιερώνεται “η Κοινωνία των Πολιτών” στην πράξη. Παράλληλα οι παρεμβάσεις σας θα δώσουν το έναυσμα εκτενέστερης μελέτης από όλους τους αρμόδιους φορείς των προβλημάτων που αντιμετωπίζει σήμερα η τρίτη ηλικία και που είναι ιδιαίτερα πιεστικά.

Συγχαίρω επίσης το προσωπικό της Βουλής, κυρία Ηλιάδη, που συνέδραμε στην όλη προσπάθεια. Εδώ φθάσαμε στο τέλος της συνεδρίας μας. Ήταν ιδιαίτερη η χαρά μου που προήδρευσα των εργασιών της Συνόδου σας, γιατί μου δόθηκε η ευκαιρία να μάθω από εσάς πολλά και να φύγω από εδώ σοφότερος και πιο προβληματισμένος.

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της Δέκατης Όγδοης Συνόδου της Βουλής των Γερόντων.

(Ωρα λήξης: 1.20 μ.μ.)

Παράρτημα Ι -ΠΑΡΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟ-18^{ης} ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ΟΝΟΜΑ ΒΑΣΙΚΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΑΛΕΚΑ ΓΡΑΒΑΡΗ ΠΡΕΚΑ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΑΝΑΧΙΤ ΕΣΚΙΤΖΙΑΝ	ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΓΡΟΤΗΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΑΒΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ	ΕΣΣΕ ΠΑΦΟΥ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΑΒΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΑΝΔΡΟΥΛΑ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	ΕΣΣΕ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ
ΑΝΔΡΟΥΛΑ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ
ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ	ΠΑΝΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΥΒΗΜ	ΕΝΩΣΗ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (Ε.ΚΥ.ΣΥ)
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΝΑΣ	ΣΩΜΑ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
ΓΙΑΓΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΕΣΣΕ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΡΥΩΝΗ	ΕΣΣΕ ΠΑΦΟΥ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΕΣΗΜΕΡΤΖΗΣ	ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΡΟΜΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ 'ΠΕΡΙΚΛΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ'
ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ	ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ ΚΕΝΤΡΟ ΛΑΚΑΤΑΜΕΙΑΣ
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΣΕΚ (ΠΕΣΥΣ)
ΔΗΜΟΣ ΓΙΑΓΚΟΥ	ΕΣΣΕ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ ΑΛΤΣΧΑΪΜΕΡ
ΕΛΣΗ ΟΥΤΙΤΖΙΑΝ	ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΕΛΣΗ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ	ΣΠΑΒΟ
ΚΑΤΙΑ ΛΟΥΚΑ	ΕΝΩΣΗ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (Ε.ΚΥ.ΣΥ)
ΚΛΑΙΛΙΑ ΣΚΟΤΕΙΝΟΥ	ΠΣΣΕ
ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΤΣΟΥΚΑΡΗΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΪΛΗΣ	ΕΣΣΕ ΛΑΡΝΑΚΑΣ
ΛΥΓΙΑ ΦΥΣΕΝΤΖΙΔΟΥ	ΠΣΣΕ
ΜΑΡΙΑ ΔΕΣΠΩΤΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ
ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ.
ΜΑΡΩ ΑΝΔΡΕΑΔΗ	ΕΣΣΕ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΚΟΥΖΟΥΠΗΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
ΜΗΝΑΣ ΠΕΡΔΙΟΣ	ΕΣΣΕ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ
ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ
ΝΕΔΑ ΛΟΥΚΑ	ΣΩΜΑ ΚΥΠΡΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ
ΝΙΚΟΣ ΑΝΘΙΜΟΥ	ΕΣΣΕ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ
ΝΙΚΟΣ ΛΕΟΝΤΙΟΥ	ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΠΑΜΠΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ	ΑΝΤΙΡΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ	ΣΩΜΑ ΚΥΠΡΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ	EURORA UOMO
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΕΛΑΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΕΣΣΕ ΛΑΡΝΑΚΑΣ
ΝΤΙΝΟΣ ΟΛΥΜΠΙΟΣ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ
ΣΑΒΒΑΣ ΚΑΡΣΕΡΑΣ	ΑΝΤΙΡΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ
ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ
ΣΩΤΗΡΗΣ ΠΑΥΛΟΥ	ΣΑΛΜΕΚ (ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ)
ΤΑΣΟΣ ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ	ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	ΕΝΩΣΗ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ (Ε.ΚΥ.ΣΥ)
ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΥΖΗΣ	ΣΩΜΑ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
ΧΡΥΣΩ ΑΡΓΥΡΟΥ	ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ

Παράρτημα II

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αρ. Φακ.: 11.15.001

3 Νοεμβρίου 2016

Υπουργό Οικονομικών

Θέμα: 18^η Σύνοδος της Βουλής των Γερόντων

Πραγματοποιήθηκε χθες η 18^η Σύνοδος της Βουλής των Γερόντων στην ολομέλεια της Βουλής, της οποίας συνόδου είχα την τιμή να προεδρεύσω, στην παρουσία της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εκπροσώπου του Υπουργείου Οικονομικών.

Με την ευκαιρία αυτή σας διαβιβάζω την ομόφωνη απόφαση της Βουλής των Γερόντων όπως διασφαλιστεί η εργοδότηση της Λειτουργού της Βουλής των Γερόντων πάνω σε πλήρη βάση εργοδότησης, ένα πάγιο και χρονίζον αίτημα της Βουλής των Γερόντων.

Δρ. Αδάμος Αδάμου
Προεδρεύων
Βουλής των Αντιπροσώπων

Κοιν.: Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και
Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΕΠΛΑΤ

Παράρτημα III

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αρ. Φακ.: 11.15.001

3 Νοεμβρίου 2016

Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Θέμα: 18^η Σύνοδος της Βουλής των Γερόντων

Πραγματοποιήθηκε χθες η 18^η Σύνοδος της Βουλής των Γερόντων στην ολομέλεια της Βουλής, της οποίας συνόδου είχα την τιμή να προεδρεύσω, στην παρουσία της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εκπροσώπου του Υπουργείου Οικονομικών.

Με την ευκαιρία αυτή σας διαβιβάζω την ομόφωνη απόφαση της Βουλής των Γερόντων όπως διασφαλιστεί η εργοδότηση της Λειτουργού της Βουλής των Γερόντων πάνω σε πλήρη βάση εργοδότησης, ένα πάγιο και χρονίζον αίτημα της Βουλής των Γερόντων.

Δρ. Αδάμος Αδάμου
Προεδρεύων
Βουλής των Αντιπροσώπων

Κοιν.: Υπουργό Οικονομικών

ΕΠΛΑΤ

Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού

Ανδρέα Αβρααμίδη 9, 3ος όροφ. διαμ. 301, 2024 Στρόβολος – Λευκωσία
Τ.Θ. 24649, 1302 Λευκωσία

Τηλ + 357 22 514786 | Φαξ + 357 22 514788 | info@volunteerism-cc.org.cy

www.volunteerism-cc.org.cy | **Like us on facebook**

www.ethelontis.net (Διαδικτυακή Πύλη Εθελοντισμού)